

65. évf., 2011. II. 24., ára 50 dinár

7

Jó Pajtás

A composite image showing the Earth and the Moon in space, with a bright sun or star in the background. The Earth is a blue and white sphere in the middle ground, and the Moon is a grey, cratered sphere in the foreground. The background is a dark, starry space with a bright, glowing sun or star in the upper center.

Együttállás

Korai tavaszt jósolt az időjós mormota is

Korai tavaszt jósolt helyi idő szerint szerdán reggel a világ leghíresebb időjósja, az amerikai Pennsylvania államban élő legendás mormota, Punxsutawney Phil. Az idei volt a 125. előjelzés, amelyet napkelte után nem sokkal, a szokásosnál kisebb tömeg jelenlétében hirdettek ki. A mormota, miután előmászott odújából, nem látta meg a saját árnyékát, és ez azt jelenti, hogy hamarosan véget ér a tél. A pennsylvaniai kisvárosban minden évben február 2-án tartják a mormotanapot, az előjelzést a rágcsáló nevében a ceremóniamester olvassa fel.

A világ kezdete és Vejnemöjnen születése

(Részlet
a Kalevalából)

Egymaga ér az éjjel hozzánk,
A nap egymaga köszönt ránk,
Egymaga termett Vejnemöjnen,
Nőtt a nótafa oly fönnen,
Kave asszony kebeléből,
Ilmatár anya öléből.

(Ford.: Vikár Béla)

Felhívás

Az újvidéki Petőfi Sándor Magyar Művelődési Központ meghirdeti a IV. Petőfi Sándor szavalóversenyt általános és középiskolások számára, amelyet 2011. március 26-án szervez meg.

A versenyre az általános iskolások bármely magyar költő versével nevezhetnek be, míg a középiskolások a honlapon található versek listájáról válogathatnak.

Benevezés:

A bejelentkezéshez ki kell tölteni a Jelentkezőlapot, amely beszerezhető az újvidéki, budiszavai és pirosi iskolák osztálytanítóinál és magyartanárainál, illetve igényelhető a központ irodájában személyesen vagy elektronikus postán (Újvidék, József Attila u. 16., petofime@hotmail.com), valamint letölthető a honlapunkról: <http://www.petofi-kozpont.rs>

Bővebb információk a

021/4740-697-es

telefonszámon kaphatók.

Jelentkezési határidő:

2011. március 21. (hétfő)

Kérjük a felkészítő tanárokat, hogy tartsák tiszteltben a benevezési határidőt, mert a későbbi benevezéseket nem tudjuk elfogadni!

A szervezők

Ablak a világra

A mindentudó televízió

A televízió ma már megtalálható minden családban: beburkolódott a nappaliba, a hálószobába, és van, ahol a konyhába is. Otthon a szabadidőnk nagy részét a képernyő előtt töltjük, hiszen hozzáférhető, olcsó, kényelmes és szórakoztató. Televíziót mindenki néz. Nem kétséges, hogy befolyással lehet gondolkodásunkra és a világról alkotott képünkre, hiszen rengeteg közérthető, szemléletesen bemutatott információhoz jutunk a műsorok által. Távoli tájakat, eseményeket varázsol a szemünk elé, akár megtörténésük pillanatában is. Mondhatjuk, a televízió ablak a világra. Kitalált történeteket illusztrál, és élethűen mutat be. Képes elhítenni velünk nem létező dolgokat, és képes kiragadni miniket a valóságból, néhány percre elfeledtetni velünk a problémáinkat. De képes arra is, hogy a világot úgy tárja elénk, hogy az tele van szörnyűségekkel, veszedelemmel, csalással, hazugsággal.

Az óbecsei Samu Mihály iskola tanulói arról számolnak be, ki milyen tévéműsorokat szokott nézni. Beszélgetőtársaim: a hetedik **Papp Paszkál**, a nyolcadikos **Mester Réka**, **Ónozó Gergely**, **Csonka Balázs** és **Teleki Artúr**.

Paszkál a matematika és a fizika szerelme, főleg a tudományos adásokat kedveli, de azért a szórakoztató filmeket sem veti meg.

– Hétköznap nem sok időm van tévézésre – magyarázza Paszkál –, mert délután lefoglalt a tanulás, a házi feladatok elkészítése. Esténként azért megnézem a kedvenc filmemet, a *Barátok közt* című népszerű sorozatfilmét. Régen szerettem nézni a *Diskoveryt*, sajnos nincs olyan szinten az angol nyelvtudásom,

hogy megértsem, ugyanis mostanában csak angol nyelven sugározzák a műsoraikat. Szívesen nézem a *National Geographic* adásait, ahol megismerkedhetek a Földünkkel, meg különleges szakmákkal. Szeretem azokat a humoros filmeket is, melyeket anya letöltött az internetről.

Réka megtanult németül a tévé segítségével. No, nehogy azt higgyétek, hogy nyelvrákat hallgatott, de azt elhihetitek, hogy ötöse van németből.

– A mi családunk – kezd a mesélésbe Réka –, a satelitantenna által közvetített filmeket nézi kiskoromtól fogva. Ezeket nőtettem föl. Kezdetben csak a német nyelvű rajzfilmeket néztem. Ma már sorozatokat is, így a *Jó idő*, *rossz idő* is élvezem, persze németül. Ez odáig vezetett, hogy tökéletesen megtanultam ezt a nyelvet. Kezdetben némettanárnő szerettem volna lenni... Most németversenyre készülök, mely 27-én lesz... Nemrég vezettük be a kábeltévét, lehet, hogy majd megbarátkozom a magyar nyelvű adásokkal is.

Gergő is a tudományos filmeket kedveli, megvan a véleménye a művészetlen, szórakoztató adásokról.

– Szívesen nézem a *National Geographic* és a *Da Vinci* tudományos, s egyben szórakoztató műsoraikat. Kedvencem a *Mindennapi tudomány*. Az univerzumról sok indent megtanulok, szeretem a csillagokról szóló adásokat, meg az érdekes kísérleteket. Az sorozatokat egyáltalán nem nézem. Néha nézem a Magyar Televízió RTL csatornáján a *Való világ* című műsort, s megvan róla a véleményem, hogy a magyarországi fiatalok a nagy nyilvánosság

előtt miket csinálnak... S ez tetszik a nézőknek?!

Balázst is a tudományos adások kötik le, de azért megnézi a tréfás műsorokat, humoros sorozatokat is.

– Főleg a tudományos adások kötnek le – jelenti ki Balázs –, de azért megnézem a *Két pasi* meg egy kicsi humoros sorozatfilmét is. A *Da Vinci* csatornán szívesen kísérem a biológiai kapcsolatos adásokat, ahol az emberi szervezet működését taglalják, sokszor játékosan. Engem is érdekenek a világról szóló tudományos adások, azonban szívesen megnézem a *Film + on* lévő filmeket is. Van kedvenc filmem is: *Bérgyilkos a szomszédomban*. Tetszik, mert humoros. A horrort nem szeretem.

Artúr mindent néz. Számára szórakoztatóak a bűnügy filmek, az állatokról szólók, a tudományos meg persze a rajzfilmek.

– Nagyon szeretem az *Eurosport* adásait – mondja Artúr. – Főleg a focit, a kedvenc csapatomat, de ilyenkor, télen szívesen nézem a műsorklást, sielést. Kedvelem a történelmet, s az ilyen tárgyú filmeket is megnézem. Legutóbb a *National Geographic* adásában tetszett a *Nácivadászok*. Mivel otthon is vannak állataim, s szeretem őket, így a tévében is követem az állatokról szóló adásokat az *Animal Planeten*. Legutóbb a majmokról láttam egy érdekes filmet, ahol arról volt szó, hogy a majmok jobban megjegyzik a számokat, mint a gyerekek. Meg már egyes majmok is két lábon közlekednek. Élvezem a rajzfilmeket, de megnézem a sorozatokat is, kivéve a brazil szappanoperákat.

Koncz Erzsébet

Tudásunk szóban vagy írásban

A félév megkezdése után még néhány napig nyugodtak lehetnek a diákok, hogy sem ellenőrző, sem felelés nem fenyegeti őket, mikor a tanár belép a terembe, de ez a nyugodt időszak bizony hamar tovaröppen, és sorra érkeznek a bejelentések: a következő órán felelés, a jövő héten ellenőrző. Aki pedig nem kezdett el időben tanulni, annak alaposan rá kell kapcsolnia, ha jó jegyet akar. Persze nem lehet mindig előre felkészülni, mert bármikor váratlanul felszólíthatnak, vagy elpakoltatnak velünk mindent a táskába, és máris a villámellenőrző miatti riadalommal küszködünk.

Hogy ki hogyan készül az iskolai megmérettetésekre, és a diákok melyik formáját szeretik jobban, arról a szabadkai Sonja Marinković iskola tanulóival, a hatodikos **Jónás Elzával** és **Bicskei Áronnal**, a hetedikos **Kovács Áronnal** és **Acsai Valentinnel**, valamint a nyolcadikos **Ferő Attilával** beszélgettünk.

– Tantárgytól függ, mit szeretek jobban. Egyes tantárgyakból jobb felelni, például történelemből, mert szóban könnyebben ki tudom fejezni magam, viszont biológiából már inkább ellenőrzőt szeretek írni. Persze a tesztek a legjobbak, könnyebb rövid válaszokat adni, karikázni, mint hosszú mondatokat fogalmazni. A biológia azért is könnyű, mert szeretem, ezért hamarabb megjegyzem, és nem kell olyan sokat tanulnom. A matekot és a fizikát nem annyira szeretem, ezért többet kell tanulnom rá. Mondjuk a képleteket nehezen jegyzem meg, magyarból pedig az irodalom megy jobban. Ellenőrzőírás előtt mindig van bennem egy kis izgalom, főleg ha

nem tanultam rá eleget, de feleléskor soha – mondja Kovács Áron.

Elza néha elfelejti, hogy ellenőrzőt fognak írni, és ilyenkor, ha rossz jegyet kap, általában a következő órán felel, hogy javítson. Izgulni is csak akkor szokott a megmérettetések előtt, ha nem tudja az anyagot.

– Az ellenőrzőket nem nagyon szeretem, mert nem tudom magam annyira kifejezni, inkább a felelés való nekem. Valahogy minden tantárgyból könnyebb szóban megmutatnom, hogy mit tudok. Nem szoktam sokat tanulni ellenőrző és felelés előtt, általában csak átlapozom, vagy egyszer-kétszer átolvasom a könyvet, inkább órán figyelek, és ott sokat megjegyzek, így tanulni sem kell sokat. Lehet, hogy ez kicsit lustaság is, meg nem is érdekel minden, és akkor nincs kedvem tanulni.

Attila, ha választhatna, akkor inkább ellenőrzőket írna a felelés helyett is, mert mint mondja, akkor legalább lehet puskázni is.

– Igaz, hogy feleléskor lehet süggni, de én egyszer megjártam, sügtam az osztálytársamnak, és a tanármó észrevette. Mindketten egyest kaptunk. Úgyhogy nem szeretem a felelést és a sügást. A puskázás valahogy jobb, és akkor is inkább ellenőrzőt írnék, ha hosszú választ kell adni egy-egy kérdésre. A legjobb persze a tesztek. Egyedül matekból könnyebb felelni. Nem szoktam otthon tanulni, inkább órán figyelek, és szerencsére sok mindent megjegyzek, meg puskát írok, ha kell. A legjobb hátul ülni, mert ott nem veszik észre, ha puskázok.

Valentin is tantárgytól teszi függővé, hogy felelni vagy ellenőrzőt írni jobb.

– Töriből, fizikából felelni jobb, de matekból könnyebb, ha ellenőrzőt írunk. Általában tanulni szoktam, de írok puskát is, ha nem tudok mindent megtanulni, vagy ha maga az anyag nem érdekel, mert akkor azt valahogy nem tudom megjegyezni. Főleg az idegen nyelvek nem mennek. Ami viszont érdekel, azt tudom is, és nincs szükségem rá, hogy sügjanak vagy puskázzak. Nem tartom magam túl szorgalmas tanulónak, inkább közepes vagyok, és ha váratlanul szólítanak fel, akkor többnyire süggniük kell a többieknek. Sok függ attól is, hogy milyen a tanár. Van, aki csak feleltetni szokott, meg hát nemis mindegyiküknél lehet puskázni. Ha tudom az anyagot, sosincs bennem izgalom.

Bicskei Áron szerint is tantárgytól és persze a tanártól függ a tudás ellenőrzésének módja.

– Én is jobban szeretek felelni, mert könnyebb megmutatni a tudásomat szóban, habár például matekból jobb ellenőrzőt írni, mert több időm van gondolkodni a válaszon. Általában feleléskor nem vagyok izgulok, de ha ellenőrző van, akkor főleg az jár a fejemben, milyen jegyet kapok. Vannak tanárok, akik csak feleltetni szeretnek, másoknál csak ellenőrzőt írunk. Ha bejelentik, hogy a következő órán felelünk vagy ellenőrzőt írunk, akkor mindig készülök rá, tanulok, a szüleim kikérdeznék. Nem sikerül mindig ötöst kapnom, van, hogy becsúszik egy hármás. Ha nem tanulok eleget, félek hogy elrontom, és majd gyengébb osztályzatot kapok, és éppen ezért szoktam elrontani. De ha biztos vagyok magamban, akkor az eredmény is jó.

Sztojánovity Livia

Lassan eltűnő hótakaró

Ha körütekintünk a behavazott mezőn, szembejuthat az összetartó fogolycsapat. A család, vagyis az öreg pár a már felnőtt fiatalokkal egészen tavaszig együtt marad. Mindig olyan helyet választanak, ahol gazos mezsgye vagy néhány sűrű bokor van a közelben. Odaszaladnak, ha felbukkan a vadászó héja, vagy imbolygó reptű kékes rétihéja pásztázza végig a mezőt zsákmányt keresve. Nincs könnyű dolga a fogolynak a téli hónapokban, különösen akkor, amikor magas hó nehezíti a táplálékszerzést. Ilyenkor először csőrükkel vagdossák a hó felszínét, majd fejükkel oldalra tolják a már puhább havat, végül lábaikkal hátrafelé kaparják azt. A kérges hófelületen igyekeznek valahol lyukat vágni, s onnét ásnak alagutat a talaj felé. Az éjszakát kikapart mélyedésben, szorosan összebújva töltik; ezeket a helyeket az ürülékük alapján könnyű felismerni. Ha friss porhó hullott, gyakran a fajokhoz hasonlóan a levegőből csapódnak bele, elmerülnek benne, s így pihennek reggelig. A foglyok számára igazi megváltást jelent, amikor elolvad a hó. Nemcsak azért, mert sokkal könnyebben jutnak táplálékhoz, hanem a kitűnő rejtőszíneik is ilyenkor érvényesülnek igazán.

Amikor a fehér hótakaró eltűnik a mezőkről és a legelőkről, mindenütt láthatóvá válnak azok a keskeny, kanyargó felszíni járatok, amelyeket a mezei pocokok készítettek az utalmazó fehér lepel alatt. A foglyokkal ellentétben számukra a hótakaró védelmet jelentett, hi-

Vörös róka

sen láthatatlanná tette, és így megóvta őket az ölyvektől, rétihéjaktól és baglyoktól. Ha viszont havas időben a róka nyomait követjük, biztosan találunk olyan helyeket, ahol a jó szimatú ragadozó szétkaparta a havat, hogy egy-egy rágcsálót elkaphasson.

A falvak és tanyák környékén a kiolvadt foltokon gyakran látunk mozdulatlanul kuporgó házi macskákat. Ők is pocokokra lesnek, de stratégiájuk egészen más, a kivárára épül. Gyakran órákon át maradnak a lyuk előtt, míg csak érzékeny füleik nem jelzik, hogy a pocok kifelé készülődik a járatából.

Február második felétől a fák között is érezhetővé válik a tavasz. Esténként a szerelmes macskabagoly kiáltzik kacagó, huhogó hangján, napközben csuszkák trilláznak a magas ágakon, énekelnek a sárga fagyöngy bogói mellett áttelelt légrigók, s március első napjaira, de nemegyszer már sokkal korábban, megszólnak a Dél-Európa felől hazatért kék galambok is. Különösen az öreg állományú bükkösöket kedvelik, de találkozhatunk velük tölgyesekben is. Ugyanott mindig előfordul a fekete harkály is, amely az odúkat készíti számukra.

Enyhe teleken már január végén tanúi lehetünk a héjapárok látványos nászrepülésének. A madarak a magasba emelkednek a revír fölött (ilyenkor különösen jól látni, mennyivel nagyobb a tojó, mint a hím), s néha egymástól távolabb, de azért a határokon belül maradva hullámzó, kicsit a rétihéjára emlékeztető repüléssel, meglepően lassú szárnycsapásokkal fejezik ki érzelmeiket. Gyakran hallatják jellegzetes hangjukat is. Távcsővel jól látni, amint a kis hullámvonalakban repülő madár farktollait szorosan összezárja, ugyanakkor fehér színű alsó farkfedőit szétterpeszti úgy, hogy azok oldalt túlérnek a kormánytollakon. A nászrepülés gyakran nagy magasságból való látványos zuhanással ér véget. A héjapároknak egyébként a revíren belül rendszerint több, úgynevezett váltófészük van, közülük a tojó dönti el, hogy abban az évben melyikben nevelnek fiókákat. Érdemes kiülni néhány órára egy olyan pontra, ahonnan a környéket, elsősorban a légeret jól szemmel tarthatjuk, hiszen

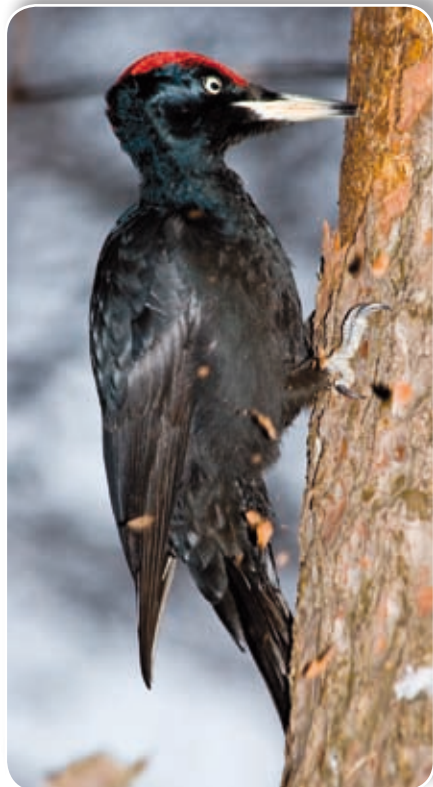
Fogoly

nemcsak a héják, hanem február végétől, március elejétől az egerészölyvek messzehangzó „hié” kiáltásokkal kísért nászrepülésében is gyönyörködhetünk.

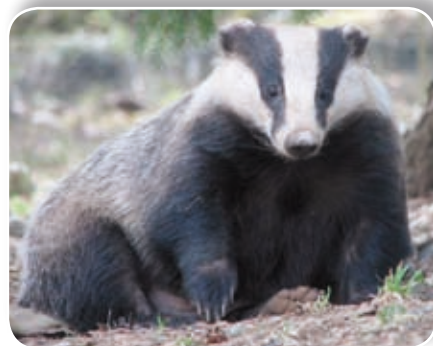
A borz nem alszik hőmérséklet-csökkenéssel járó igazi téli álmot, de decemberben, januárban gyakran heteken át békésen szunyókál a kotorék mélyén. Az ősszel jócskán meghízott állat ilyenkor a bőre alatt lerakódott vastag zsírrétegből él. Pihenőjét enyhébb napokon néha megszakítja, de véglegesen csak február derekán ébred. Ekkor lesoványodva bújjik elő, s táplálék után indul. Igyekeznie kell, hogy mielőbb erőre kapjon, mert a borzok párzási ideje korán, a hónap vége felé kezdődik.

Ha tízóraizni vagy ebédelni ülünk le egy kényelmes fatuskóra, s közben botunkkal kicsit kapirgálunk az avarban vagy az alatta levő korhadékban, biztosan előbukkan egy-egy vaspondró. Gyorsan igyekszik vissza rejtékebe, ahol parányi talajrészcsekkel és korhadó lombbal táplálkozik. Közben érdemes megfigyelni a mozgását. Haladás közben ugyanis lábpárjait váltakozva mozgatja, ezáltal azok folyamatosan „hullámanak”. Ha veszélyt érez, spirálisan összegömbölyödik, de mindig úgy, hogy a feje a csavarodás közepére kerüljön. A homoki vaspondró egyébként is érdekes életmódú állat. Ivarérettségét elérve ugyanis még kilenc-tizenegy fejlődési állapoton megy át, s a vedlések során szelvényeinek száma állandóan nő. A párzásra képes hímek és a larva jellegű, párzólabú, de párzásra képtelen úgynevezett „váltóhímek” szabályosan váltogatják egymást, esetleg a párzásra képes állapot után két ízben is váltóhímként jelennek meg.

Sch. E.

Fekete harkály

Borz

Medvebunyó

A fantasztikus felvételeket egy bizonyos Scott Cromwell készítette, aki azzal a céllal utazott Alaszkába, hogy minél közelebről szemügyre vehessen egy barnamedvét. Természetesen az ő várakozásait is felülmúlta a jelenet, aminek szemtanúja lehetett.

A 38 éves Scottnak nagy szerencséje volt, mindjárt két medvét is láthatott, amint a Katmai Nemzeti Park területén egy folyóban lazacra vadásznak. A jól megtermett állatok aztán minden különösebb előzmény nélkül egymásnak estek, és jó negyedórán keresztül harcoltak egymással. A meglepett Scottnak szerencséjére kéznél volt a fotómasinája, így remek fényképeket készíthetett.

A természet a legjobb rendező: egy amatőr fotósnak csodálatos képeken sikerült megörökíteni két barnamedve harcát Alaszkában.

Az amatőr fotós, aki tévészerelőként dolgozik, élete legnagyobb élményei közé sorolja a pár perces előadást, amit mintha csak az ő kedvéért rendezett volna a természet. „Egyszerűen nem hittem a szememnek. Épphogy leszálltam a gépről, és máris egy ilyen jelenet tárult a szemem elé, elképesztő volt” – nyilatkozta elfogódottan a szerencsés medverajongó.

A barnamedve egykor Észak-Amerika egész nyugati részén honos volt, ma elsősorban Alaszkában Yukon tartományában és a Sziklás-hegység nemzeti parkjaiban található nagyobb létszámú, vadon élő populációk.

A két medve 15 percig püfölte egymást a gyönyörű háttér előtt, azután kiegyeztek egy döntetlenben, és mindketten visszatértek a lazacfogáshoz.

Szappanopera a természetben

Szerelem, elhagyás, megcsalás, szakítás, újrakezdés – lássuk be, az ember szerelmi élete elég bonyolult tud lenni. Egy kanadai kutató könyvében rávilágít, hogy a gyakran az örök szerelem jelképeinek tartott madaraknál sincs ez másképp.

Széleskörűen elterjedt mítosz, hogy életfogytig tartó párkapcsolatok jellemzik a madarak világát, valójában azonban a legtöbb kis énekesmadár esetében ez messze nem így van – szűrte le a következtetést kutatásaiból a könyv szerzője, Bridget Stutchbury, aki a torontói York Egyetem biológiai professzora.

A könyv húsz év rádiós nyomkövetést és DNS-vizsgálatot felölelő kutatásának eredményeit mutatja be. Kiderült többek között, hogy a zöldes tirannusz hímjei messze fészkeiktől is termékenyítenek meg tojókat, a remete lombszövő tojó pedig új partner után néznek, mielőtt elválnának a régiőtől, és elhagynák fiókáikat. A leglényegesebb felfedezés, hogy nagyon sok madár válik el önző okokból – mondta Stutchbury. A tojók ugyanis olyan hímeket keresnek, amelyek színesebbek vagy jobban énekelnek, illetve biztonságosabb, táplálékban dúsabb helyekre költöznek.

Stutchbury énekesmadarak tucatjait vizsgálta Kanadában, az Egyesült Államokban és Panamában. Véleménye szerint a rövidebb nyarak miatt hagyják el fészkeiket a tojók, még mielőtt kirepülne a fiókák, hogy gyorsan új párra találhassanak, és még egy fészkeljüket felnevelhessenek. Az éhes fiókákat a hátralevő időben a hím eteti. A hímek pedig megháromszorozhatják, vagy akár megnégyesezhetik szaporodási sikerüket azzal, ha a szomszédos tojókat is megtermékenyítik. Egy hím tehát abszolút nem lehet biztos benne, hogy az ő tojása kel ki saját fészkeiben.

A válasz meglepően gyakori a madaraknál, legtöbbjük egy partnerrel csupán néhány hónapra vagy évre köti össze életét. A válaszok aránya a nullától egészen a 99 százalékig terjed, a vándoralbatrosz örök hűséget „esküszik”, a rózsás flamingó pedig szélsőségesen csapodár alkot.

Tutajjal Madagaszkárra

Az Afrikától mintegy 500 km-re fekvő Madagaszkár emlősállatai több tíz millió évvel ezelőtt a viharok és áramlatok által szállított természetes tutajokon érkezhettek, nem pedig földnyelveken keresztül, amint azt egyes tudósok feltételezték.

Az evolúcióbíológusok DNS-bizonyítékokra alapozva egyetértenek abban, hogy a sziget állatvilágának nagyobb hányada a kontinentális Afrikából érkezett négy szakaszban. A makimajomhoz hasonló állatok 50-60 millió évvel ezelőtt jelentek meg, majd a tanreklék 25-42 millió éve, hamarosan utánuk a ragadozók, végül a rácsálók. A tanreklék a sün, cickány és oposzum rovarvő rokonai.

Az állatok amolyan természetes „mentőcsónakkal” való érkezésének elmélete a Mozambiki-csatornán keresztül már hetven évvel ezelőtt felmerült. Később a szárazföldi híd teóriája nyert inkább teret, az amerikai Matthew Huber és szerzőtársa, Jason Ali a Hongkongi Egyetemről mostani tanulmányában azonban újra a tengeri utat valószínűsíti.

A tudósok szerint több tízmillió évvel ezelőtt az óceáni áramlatok alapvetően eltértek a mostaniaktól. Az elmúlt hatvan millió év alatt Ausztrália és India 2200 és 4000 kilométert toledott északra, valamint hat nagy óceáni átjáró nyílt meg, illetve záródott be, mindez megváltoztatta az áramlatok jellegét. Afrika és Madagaszkár is mintegy 15 fokkal, azaz 1600 kilométerrel északabbra mozgott ebben a periódusban.

A kutatók olyan számítógépes szimulációkat futtattak le, amelyeket a kontinensek elhelyezkedésének egykori paramétereire alapoztak. Megállapították, hogy valamennyi szimulációban a mostaninál alapvetően eltérő óceáni áramlatok keletkeztek. Úgy vélik, hogy ezek az áramlatok az esetenként feltámadt viharokkal együtt tették lehetővé az állatok sikeres vándorlását.

HOROG

A veszélyes óriás

A nílusi sügér a horgászok körében nagyrebecsült ragadozó. Hatalmas növésű, falánk, a horgon elszántan küzdő... Tulajdonságai alapján a pecások „sporthalnak” titulálják. Erre a címre csak a horoggal is zsákmányolható halak pályázhatnak. A nílusi sügér népszerűsége miatt számos olyan vízbe is telepítették, amelyben korábban nem élt, és ahova természetes úton nem juthatott el. Ennek katasztrofális következményei lettek. A falánk nagy testű ragadozó a Viktória-tóból több mint kétszáz másik halfajt irtott ki! Összehasonlításként nem árt tudni, hogy ez a vidékünkön előforduló halfajok számának két és félszerese!

A téglagyár gyöngyszeme

A téglagyár 2, más néven kis tó, vagy kis téglagyár, egy talajvízzel megtelt bányagödör. Bányató lévén vízhőmérséklete még a nyári kánikulákban sem haladja meg 20–21 Celsius-fokot, így a halakat nem veszélyezteti a belefőlés. Területre nem túl nagy, viszont helyenként akár tíz-tizenöt méter mély is lehet. Ez a tó öt-tíz éven át szinte teljesen el volt zárva a külvilágtól, és a halai zavartalanul fejlődtek. Egészen addig, míg néhány orvhalász le nem jutott a partjára, és ebből az aprócska tóból több tonna(!) halat ki nem hálózott. Ettől kezdve a tó ökoszisztémája teljesen felborult, a kifogott halak helyét a gyorsan szaporodó ezüstkárászok foglalták el. Jelenleg a tó halfaunájának 98%-át a kárászok teszik ki, de van benne sügér és néhány megtévedt fehérhal is. A tóban fénykorában – a horgászok „csináld magad” telepítéseinek hála – szinte az összes hazánkban fellelhető halfaj jelen volt, de mára ezek már eltűntek a tóból. Mivel az adai híd építése miatt a tó most már minden horgász számára elérhető, és az adai horgászszövetség is felügyelt kitérő adottságaira, a tervek szerint a közeljövőben megkezdik a nemeshal-telepítést és a versenypálya kiépítését. A tó kristálytisztá, szinte inni lehetne belőle, a vízben olykor akár méterekig is le lehet látni. A tó egyébként az adai horgászcsoporthoz hivatalos edzővize.

Volford Dávid, Ada

Szivárványos pisztráng

Oncorhynchus mykiss (Walbaum, 1792)

Ismertetőjegyek. Orsó alakú, oldalról lapított hal, az idősebbek magasabb hátúak. Feje aránylag kicsi, ehhez mérten a szeme nagy. Orra rövid és lekerekített, hossza nem éri el a szemátmérő kétszeresét, többnyire inkább azzal egyenlő. Szája nagy és csúcsba nyíló, benne kisebb fogak sorakoznak. Felső állkapcsának vége a szem alá ér, de nem nyúlik a szem hátsó vonala mögé. Rövid hátúszójában és farkalatti úszójában egyaránt 10-10 elágazó sugár számlálható. Farkúszója jól fejlett, a hátsó vége enyhén homorú, és előtte a hátoldalán egy kis zsírúszó található. Pikkelyei aprók, számuk az oldalvonalon 105–160. Oldalai ezüstösek, középen egy halványlila sávval, ami ívás idején a szivárvány színeiben játszik. A fiatalok oldalán nagyobb sötét foltok sorakoznak, amelyek idővel eltűnnek. Fején, testén és úszóin többnyire igen sok fekete petty látható. Több kilogrammos testtömeget is elérhet, de vizeinkben a 30-35 centi fölöttiek ritkák.

Hasonló fajok. Olykor nagyon hasonló lehet hozzá a sebes pisztráng, de annak felső állkapcsa legalább a szem hátsó vonaláig ér, oldalról hiányzik az ibolyaszínű sáv, ezzel szemben a fekete mellett rendszerint piros pettyek is díszítik. A pataki szajbling hátát sárga eresz díszíti. A galóca nyúlánkbabb, oldalvonalán 180–200 pikkely van, és róla is hiányzik a lila sáv. A pénzes pér szája kisebb, hátúszója hosszabb és magasabb.

Környezet. A sebes pisztránghoz hasonlóan a hegyi és hegylábi vizeket kedveli, de oxigénigénye kisebb, ezért jobban tűri a víz felmelegedését. Tágabb tűrőképessége folytán olyan helyeken is megél – például alföldi holtágakban –, ahol a sebes pisztráng nem maradna meg, de korántsem az ilyen vizek jelentik számára az ideális élőhelyet.

Táplálék. Tápláléka gerinctelen állatokból és kisebb halakból kerül ki. Zsákmányát egyaránt szerzi a mederfenékről, a víz felszínéről és a közbülső vízrétegekből.

Szaporodás. Ivarérettségét 3-4 éves korban éri el, szaporodása a hegyi patakok felső szakaszán, február-márciusban történik. A nőstény farkcsapásaival gödört mélyíti a mederbe, és ebbe rakja ikráját, amelyre a megtermékenyítés után sóderreteget terít. Az ikraszemek nagyok, átmérőjük kb. 5 mm, számuk 500 és 2 000 között alakul.

Elterjedés. Őshazája a Bering-tenger ázsiai és amerikai partvidéke. Európába az utóbbi helyről került, és széles körben elterjedt. Vajdaság területén csak elvétve találkozunk lesodródó példányaival. A pisztrángos vizekben, ahova telepítés által került, számos helyen alakított ki önfenntartó állományt, és gyakran előfordult, hogy kiszorította az őshonos sebes pisztrángot.

Jelentőség. Húsa a sebes pisztránghoz hasonló ízű és értékű, tehát mind a haltermelés, mind a horgászat számára értékes halfaj. A pisztrángtelepeken nevelt állományok gazdaságilag jelentősek. A halasboltokban és a nagyáruházak kínálatában szereplő, szimplán pisztrángnak titulált hal rendszerint szivárványos pisztráng.

Harka Ákos-Sallai Zoltán:

Magyarország halfaunája című könyve nyomán

Február 24.

Mátyás, János és Hedvig napja.

Mátyás: Bibliai név, a héber Mattatías név latin Matthias formájából származik. Jelentése: Jahve ajándéka.

Hedvig: Germán eredetű német névből származik. Jelentése: harc.

1585. II. 24. – 426 éve történt

Szökőnap, de csak minden negyedik évben. A szökőnap ugyanis (a közhiedelemmel ellentétben) nem február 29., hanem február 24. Ennek oka a római naptárban keresendő, amelyben Julius Caesar kihirdette, hogy „a március kalendása előtti 6. nap kettőztessék meg”, mely a mai naptárunk szerint február 23. napjának felel meg, melyet a szökőnap követ. Az idei év nem, de a jövő év szökőév lesz (2012: osztható négygyel).

1955. II. 24. – 56 éve történt

Green Bay-ben (Wisconsin, USA) megszületett Steven Paul Jobs amerikai informatikus, az Apple cég alapítója, vezérigazgatója, az informatikai és a szórakoztató ipar egyik ismert alakja. 1976-ban Steve Wozniakkal és Ronald Wayne-nel közösen megalapította az Apple Computert. Sokan tartják a számítástechnika egyik úttörőjének, aki meglátta a lehetőséget a grafikus felhasználói felületben (GUI) és az egérben, mellyel egy Xerox PARC-bemutató alkalmával találkozott. Jobs irányítása alatt fejlesztette ki az Apple Computer a cég egyik fő termékét, az Apple Macintosh számítógépet, mely a legelterjedtebb PC gépek mellett ma is uralja a személyes használatú és a nyomdai előkészítésre használt számítógépek piacának nagy részét.

Február 25.

Géza, Vanda és Cézár napja.

Géza: Régi magyar személynév, többek között Szent István király apjának, Géza fejedelemnek a neve. Török eredetű méltóságnév. Jelentése: herceg(ecske). Mai formája a középkori írott forrásoknak a 19. századi téves olvasatából származik. Az eredeti kiejtésnek megfelelően Gyejcsa, Gyécsa vagy Décse lenne.

Vanda: Lengyel, német eredetű név, egy mondabeli királylány neve. Jelentése: vend nő. Német jelentése: biztonság, rejtettség, védelem, vessző, varázsvessző, bekerített hely.

1611. II. 25. – 400 éve történt

Isztambulban megszületett Evli Cselebi (Evliya Çelebi) török világutazó, történetíró († 1682 és 1687 között). Apja a szultáni udvar ékszerésze volt, így ő is az udvarban nevelkedett. Sokfelé utazott, és sok emberrel érintkezett, ezeket az élményeit írja le terjedelmes Seyahatnáme

(Utazások könyve) című munkájában. Az első kötetben Isztambult írja le. Szerbiát is bejárta. Útleírásának számunkra legérdekesebb részét a hatodik kötetben találjuk. Ebben Çelebi érdekes képet fest a 17. századi magyar közállapotokról, leírja Budát, a Balatont, Esztergomot stb., és érdekes ismertetések ad az 1664-es szentgotthárdi csatáról.

1836. II. 25. – 175 éve történt

Samuel Colt szabadalmaztatta a róla elnevezett Colt 45 nevű pisztolyt.

Február 26.

Edina, Géza, Sándor, Viktor, Győző és Nesztor napja.

Edina: Germán eredetű név. A legvalószínűbb származtatása szerint az Éda alakváltozata, esetleg az Edna névből való. Eredetileg az -adel, -edel névelem jelentése: nemes. Más vélemények szerint a szintén germán -aed névelemből való, ennek a jelentése: birtok, vagyon. Az angolban az Edit változataként tartják számon.

Nesztor: Görög mitológiai eredetű név, a Tróját ostromló görögök legöregebb és legbölcsebb vezérének a neve. Jelentése: mindig hazatérő.

1848. II. 26. – 163 éve történt

Marx és Engels kiadta a Kommunista kiáltványt. Tudjátok már: „Kísértet járja be Európát: a kommunizmus kísértete!” Lett is belőle nagy baj...

1846. II. 26. – 165 éve történt

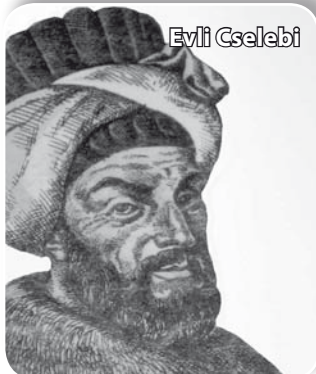
Megszületett Buffalo Bill amerikai bölényvadász, mutatványos, író.

Február 27.

Ákos, Bátor, Gábor, László és Éneás napja.

Ákos: Török eredetű régi magyar név. Jelentése: fehér selyem.

Bátor: Török eredetű régi magyar személynév. Az ótörök nyelvekben a jelentése: hős volt.

272. II. 27. – 1739 éve történt

Megszületett Nagy Konstantin római császár, aki államvallássá tette a kereszténységet. 306-tól 337-ig uralkodott. A Nap-kultusz híveként a hét egy napját a Nap napjává nyilvánította – ez a mi vasárnapunk.

1933. II. 27. – 78 éve történt

Berlinben a késő esti órákban lángba borult a Reichstag, a birodalmi gyűlés (parlament) épülete. Vélhetően a fasiszták követték el, de a kommunista pártot vádolták a gyújtogatással. A következő nap Hitler felfüggesztette az alkotmányt, és feloszlatta a pártokat. Ezt követően megszavazta a felhatalmazási törvényt, a hadsereget nem az alkotmányra, hanem saját személyére eskette fel. Németország ezzel a fasizmus útjára lépett.

Február 28.

Elemér, Antónia és Román napja.

Elemér: Bizonytalan eredetű régi magyar személynév. Régebbi formája: Ilemmer. Mai alakjában Vörösmarty Mihály és Jókai Mór újította fel. Származtatják a szláv Velimir névből (elemének jelentése: nagy + béke), illetve a germán Elmar névből is (jelentése: nemes + híres), de elképzelhető, hogy finn eredetű, jelentése: valaminek az eleje, vezetője.

Román: Latin eredetű név, a Romanus név rövidüléséből származik. Jelentése: római (férfi), latin.

1000. II. 28. – 1011 éve történt

Kalevala-nap, Finnországban a Kalevala ünnepe. A Kalevala finn nemzeti eposz: Elias Lönnrot állította össze a finn népköltészet hősi és epikus énekeiből. A Kalevala cselekménye a világ teremtésével kezdődik, és a kereszténység finnországi elterjedésével ér véget. A teljes eposz 50 éneket és 22 795 verssort tartalmaz. J. R. R. Tolkien (1892–1973) szorgalmasan tanulmányozta a finn nyelvet. A Gyűrűk Urának történetét részben a Kalevala ihlette, a szilmarilok tündényelve pedig finn alapokra épül.

1066. II. 28. – 945 éve történt

Megnyitották a Westminster Apátságot (nem tévesztendő össze a katolikus

westminsteri székesegyházzal). A westminsteri apátság (Westminster Abbey, hivatalos nevén: westminsteri Szent Péter társaskáptalani templom) London építészeti és történelmileg egyik legjelentősebb műemléke, az angol gótikus építészet remekműve. A székesegyház hagyományosan az angol királyok koronázási és temetkezési helye, funkciója alapján egy gyülekezet nélküli templom.

Március 1.

Albin, Félix és Dávid napja.

Albin: A latin Albinus családnévből ered. Jelentése: fehér. Ezenkívül lehet a germán eredetű Alvin alakváltozata is, amelynek jelentése: nemes, tündér, barát.

Félix: Latin eredetű név. Jelentése: boldog, szerencsés.

1445. III. 1. – 566 éve történt

Megszületett Sandro Botticelli itáliai festő. A korai reneszánsz (quattrocento) idején a firenzei iskola legjelesebb képviselője.

1810. III. 1. – 201 éve történt

Żelazowa Wolában megszületett Frédéric Chopin. Felvett francia nevén Fryderyk Franciszek Chopin (lengyel levelezésében olykor Szopen is), lengyel zeneszerző és zongoravirtuóz.

Március 2.

Lujza, Károly, Henrietta, Henrik, Absa, Absolon, Axel és Lél napja.

Lujza: Francia eredetű név, a Lajos férfinév francia megfelelőjének a női párjából (Louise) származik. Jelentése: hírnév, háború. Lehetséges, hogy latin-germán eredetű, jelentése a Lucretius nemzetiséghez tartozó.

Absolon: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: a béke atyja, atyai jólét.

1817. III. 2. – 194 éve történt

Megszületett Arany János, író, költő, műfordító, a Toldi szerzője. Életművével – melyből kiemelkedik a Toldi-trilógia és számos balladája – jelentősen hozzájárult a magyar nyelv gazdagításához.

1908. III. 2. – 103 éve történt

Gabriel Lippmann bemutatta színes fotográfiái eljárását a Francia Tudományos Akadémiának Párizsban. Később ezért Nobel-díjat is kapott, ám módszere soha nem terjedt el, a piacot (legalábbis egy időre) a Lumière fivérek autochróm lemezei hódították meg.

Február 24.: szökőnap, minden negyedik évben

A szökőnap (a közhiedelemmel ellentétben) nem február 29., hanem február 24. Ennek oka a római naptárban keresendő, amelyben Julius Caesar kihirdette, hogy „a március kalendása előtti 6. nap kettőztessék meg”, mely a mai naptárunk szerint február 23. napjának felel meg, melyet a szökőnap követ.

Rómában i. e. 46-ban Gaius Iulius Caesar megreformálta a római naptárt, és helyette bevezette a róla elnevezett – részben még a 20. században is érvényes – időszámítást. 1582. II. 24-én XIII. Gergely pápa bevezette a róla elnevezett Gergely-naptárt, amely október 4-én átlépett 10 napot.

Az idő múlásának kiszámítására különböző módszereket dolgoztak ki. Néhány nép a világ teremtésétől számította történelmét: a zsidók i. e. 3761-re, a bizánciak i. e. 5509. szeptember 1-jére, az alexandriai időszámítás megalkotói pedig 5492. május 25-re tették ezt az időpontot. A rómaiak i. e. 753-mal, városuk megalapításának évével kezdték időszámításukat. Az egyiptomiak új időszámításba kezdték minden dinasztia váltással, a párthusok, bithüniaiak és a szeleukidák első uralkodójuk trónra lépésének évétől kezdve számoltak. Az egyes időszámítások viszonyítását bonyolulttá tette az évek eltérő hosszúsága. Egy holdév 354, egy napév kb. 365 nappal áll, ezért iktatott be néhány naptár szökőna-

pot. 1582. október 4-én a legtöbb katolikus országban életbe lépett a XIII. Gergely pápa által elrendelt és róla elnevezett gregoriánus naptárreform (Gergely-naptár), amely szerint 1582. október 4-ét közvetlenül 1582. október 15-e követte. A naptárreform a juliánus naptár bevezetése óta a napév és a naptári év eltolódásából adódó tíznapos időeltolódást szüntette meg. Megtartották azt a szabályt, hogy minden olyan év, amelynek utolsó két számjegye négygyel osztható, szökőév legyen. Ha minden 400 évben három szökőévet kihagynak, akkor a naptár még jobban hozzáigazodik a napévhez, így az eltérés csak 3333 évenként egy nap lesz. A Gergely-naptárt 1585-ben a legtöbb katolikus ország átvette. Oroszországban 1700. január 1-jén I. (Nagy) Péter cár, hogy Európához felzárkóztassa országát, a napév szerinti időszámításon alapuló Julián-naptárt vezette be, amely a bizánci időszámítást váltotta fel. Kelet-Európa és a Balkán-félsziget ortodox vallású országaiban is a régi Julián-naptárt használták: Oroszországban 1918-ig, Görögországban 1923-ig, Romániában 1924-ig. Szerbiában az ortodox (pravoszláv) vallási ünnepeket a mai napig a Julián-naptár szerint számolják, innen az eltérés a „magyar” és a „szerb” karácsony, „magyar” és a „szerb” újév között, a húsvétról és egyéb mozgóünnepekről nem is beszélve...

Egy SMS margójára

*Könnyes a szemem,
ennyi volt a
CSODA,
de nem tudlak feledni
SOHA – Ég veled!
Kár a könnyekért,
búcsúzó, egy álom véget ért...
Te rendes SRÁC vagy,
ezt nem tagadom,
de szívedet nem akarom.
Egy hónap járás után,
úgy beszélsz,
mint ki volt már Budán,
az anyakönyvvezetőt előszedte,
s a gyűrűket beszerezte.
NEM haragszom,
veled nincs semmi baj,
csak én vagyok túl fiatal CSAJ!
Nem kell, hogy írj!
a számom is törölheted!
Csak ennyit mondok: ÉG VELED!*

**Lajcsák Szibilla, 8. osztály
Servó Mihály iskola, Padé**

A kleptomán cica

Feltehetően a macskák tolvajrekordere az a kaliforniai rosszaság, amely több mint 600 dolgot lopkodott haza a szomszédságból. A macska – neve Dusty –, „mindenlopó”: fürdőszóvacs, gyerekjáték, kesztyű, zokni, cipő, papucs, törölköző, fürdőruha egyaránt érdekli. Három éve San Mateo városának egy utcájából, gazdái szomszédjaitól hordja össze zsákmányát, akik azonban már nem bosszankodnak. Ha eltűnik valamijük, keresgéeléssel sem fáradoznak: első útjuk Dusty gazdáihoz vezet. Dusty egyébként kettős életet él: nappal rendes macskaként viselkedik, csak éjjel indul lopni. Eddigi rekordja 11 tárgy volt egyetlen aj alatt.

János vitézzel Tündérorszámban

Egyszer, amikor az utamat Tündérorszámba felé vettem, láttam, hogy egy óriás egy embert visz a vállán. Odamentem, és megkérdeztem tőle:

– Hogy hívnak? Hova igyekszel?

– János vitéz vagyok, Tündérorszámba felé visz az óriás barátom. Gyere velem. Mi is a neved?

– A nevem Péter – mondtam. – Menjünk be ezen a kapun.

Beleegyezett. Az első kaput három szilaj medve őrizte. Nekibátorodtunk, és megöltük őket. Mindjárt megis kérdeztem:

– Lepihenünk ezen a padon? Mára már ennyi elég volt.

Lepihentünk. Másnap a második kapuhoz mentünk. Ott már három vad oroszlán állt. Nekigyűrűköztünk, János karddal, én bottal hadakoztam, és megöltük őket. Nem pihentünk meg, hanem tovább mentünk. A harmadik kaput egy sárkánykígyó őrizte. Az eszünk a helyén volt, láttuk, karddal nem lehet megölni. A sárkány eltátta a száját és beugrottunk. János halkán ezt mondta:

– Meg kell keresnünk a szívét!

Megtaláltuk, Jancsi a kardot beleszúrta, és a sárkány elpusztult. Aggódva kérdeztem:

– Hogyan jutunk ki?

– Majd kifurjuk az oldalát – mondta Jancsi.

Így is lett. Kijöttünk, és bementünk a harmadik kapun. Ott minden gyönyörű volt, a tündérek boldogok voltak, és senki nem gyűlölt senkit. Mi nem lehettünk velük, mivel szerelmünk nem volt. A tündérek körbe vezettek minket az országban. Egy tavat láttunk, és odamentünk. Leültünk, és bedobtuk a kedvesünk hamvából nőtt rózsát. Feltámadtak a lányok. Kiszabadítottuk őket. A tündérek elmondták, hogy ez a tó az élet vize.

A tündérek pedig megválasztottak minket a tündérek királyává és királynéjává.

Lackó Márta, 5.2, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

A theszaloníki székhelyű Melina Mercouri Barátai Alapítvány által meghirdetett rajzfesztiválra a világ 24 országából érkeztek rajzok. A szervezők egy könyv formájú, 89 oldalas kalendáriumot szerkesztettek, s ebbe kerültek be a legjobb gyermekalkotások. Örömmel jelentjük, hogy az EmArt Műhelyből **Takács Anita** alkotása is helyet kapott az impozáns kiadványba, s ott lesz a tavaszra megrendezendő kiállításon is.

Anita a munkáját tartalmazó kiadvánnyal

Véleménynyilvánítás

Gyermeknek lenni jó

Számos okot tudok mondani, hogy miért jó gyermeknek lenni, vagy miért nem jó.

Sok gyerek azt mondja, hogy gyermeknek lenni jó, mert azt csinálhat, amit akar. De a többségük nem szeret gyerek lenni, mert iskolába kell járniuk. Ha valaki gyerek, az sok mindent megtehet, amit egy felnőtt nem. Azért is jó gyermeknek lenni, mert vannak szüleid, akik gondoskodnak rólad, és neked meg nem kell gondolkodnod azon, hogy mit eszel, vagy hogy mit húzol holnap magadra. Sok gyerek azt mondja, hogy a felnőtteknek jobb, mert nem kell iskolába járniuk, de a felnőttek is voltak gyerekek és jártak iskolába. A világon az emberiség fejlődik, ezért az újabb generációnak mindig többet kell tanulnia, mint az előzőnek. Ezért a gyerekek ma már majdnem mindent fejből tanulnak meg, nincs idő elmagarázni a dolgokat, mint régen.

Én szeretek gyerek lenni, de előbb-utóbb mindenki felnő.

Nagy Gergely, 5. b osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Szerintem a gyermekkor a legjobb kor, hisz nem kell annyit dolgozni és idegeskedni a dolgokon. Gyermeknek lenni jó, mert lehet focizni, bújócskázni, sok mindent játszani.

Az én kedvenc évszakom a tél és a nyár. Télen lehet hógolyózni, szánkózni, nyáron pedig fürödni, tábora menni.

Ha felnőtt leszek, dolgoznom kell, nekem kell a családom gondját megoldani.

Még jó, hogy gyermek vagyok, így a szüeim gondoskodnak rólam, én pedig gondtalanul játszom és tanulok.

Anitics Adrián, 5. b osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A Gutenberg-galaxis a tizenötödik századra tehető, ekkor jutott kiemelkedő szerephez a könyv. Johannes Gutenbergről kapta a nevét. Ő volt a könyvnyomtatás atyja. Mielőtt Gutenberg feltalálta a könyvnyomtatást, a könyveket kézzel írták. Ez igen hosszadalmas folyamat volt, ezért csak kevés példányszámban készültek. Abban az időben kevesen tudtak írni és olvasni. A könyvnyomtatás terjedésével nőtt az olvasók és az írástudók száma, és ezzel egy időben nőtt a tudásszint, a tudomány is fejlődött. Talán ez vezet a Gutenberg-galaxis végéhez?! Megjelent az elektromos média. Először a rádió, majd a televízió, a számítástechnika, ma már egyre nagyobb teret hódít meg az internet. A mai ember így is mind kevesebbet olvas, egyre többször hallhatjuk, hogy újságok mennek tönkre, mert egyre kevesebben vásárolnak lapokat. Igaz, a könyvek is drágák, de ki lehet kölcsönözni őket a könyvtárból. Van annál jobb, mint ha lefekvés előtt beleolvasunk a kedvenc könyvünkbe? Persze én is hallgatok rádiót, nézek televíziót, szörfözök a világhálón, de egy háromdimenziós könyvet a kezembe tartani egészen más, olyan személyesebb. Mégis úgy gondolom, hogy nemsokára eljön a könyv halála.

Gutenberg találmányának 500 éves jubileumát megünnepelték, de lesz-e hatszázadik?

Bálint Diana, 8. a, Hunyadi János iskola, Csantavér

A palatáblától a netig

Nem is olyan régen a gyerekek még palatáblára írtak, örülhettek, ha egyáltalán iskolába járhattak. Nem is gondoltak arra, hogy egyszer majd digitális gépek fogják vezérelni az életünket. Ez bizonyítja a technika rohamos fejlődését.

A nagyszüleink idejében elképzelhetetlen volt, hogy ha nem írták le, mi a házi, csak úgy felugranak a netre, és chaten megkérdezik az egyik osztálytársukat. Ők odafigyeltek rá, vagy ha mégsem, akkor készülhettek a másnapi rossz jegyre, vagy éppen verésre. Rendesen megtanították nekik, hogy miképpen figyeljenek oda a tanáraikra, ha pedig nem tettek eleget a kérésnek, megbüntették őket. Ők igazán megtanulták, hogy mi az a fegyelem, valamint a szigor. Sokat jelentett, hogy nekik idősebb tanáraik voltak, akik persze szigorúbbak is. Ezzel szemben nálunk szinte csak pár évvel idősebbek a tanáraink, ami azt eredményezi, hogy sokkal engedékenyebbek, és sajnos néha már szinte osztálytársainknak tekintjük őket. Emiatt nincs bennünk, diákokban félelem, mivel tudjuk, akármikor megértenek mindent. Viszont ez nem mindig a legjobb, a tanulás szempontjából. Amikor a nagymamánk megkérdezi, hogy mi egy MP3-as, MP4-es, akkor sokszor kinevetjük őket, ám lehet, hogy ha mi leszünk hatvan-, hetvenévesek, akkor már olyan kutyuk lesznek, amiket mi sem ismerünk majd fel első ránézésre.

A modern technika fejlődésének van jó és rossz oldala is, de mindenképpen figyelniük kell arra, hogy ne hanyagoljuk el embertársainkat, mivel egy SMS vagy egy chat nem biztos, hogy olyan örömet nyújt nekünk, mint a személyes találkozás. Mindenképpen jó a fejlődés, de soha ne felejtjük el, hogy őseink hogy éltek, jó lenne elbeszélgetnünk néha a nagyszüleinkkel, hogy jobban megismerjük az ő idejükben lévő iskolákat, életet.

Csetvei Melánia, 8. a, Hunyadi János iskola, Csantavér

RÜGYFAKADÁS

Milyen szép ez az élet! (Kitalált történet)

Mi irányítjuk az életünket, és amikor vége van, magunk mögött hagyunk valamit. Talán vagyont, festményt, fotót vagy egy kedves szót, s megtörténhet az is, hogy egy poros, kopott füzetet a padláson. Tavaly új házba költöztünk a családommal, tegnap pedig nagytakarítást végeztünk a padláson. Így akadtam egy füzetre a sok kacat között. Nem tudtam, és még most sem tudom, hogy ki lakott itt. Szép és gondozott házikó. Lehoztam a füzetet, lefújtam róla a port és megtöröltem. Nem az enyém, de ha valaki itt hagyta, biztos, hogy már nem volt szüksége rá. Kíváncsi voltam a tartalmára, mit is rejthet. Talán tele van szép rajzokkal, vagy lehet, hogy versekkel. Végül bekuporodtam a szobámba egy meleg teával együtt. Kinyitottam a füzetet. Az első oldalon díszes betűkkel ez állt: NAPLÓ. Sőhajtottam egy nagyot. Ez bizony egy napló, és ami azt illeti, ebbe nem illene beleolvasnom. Díszes és rajzokkal teli oldal volt. Úgy gondoltam a tulajdonosa lány lehetett. Gyönyörű volt a kézírása. Kortyoltam egyet a teámból, ezalatt pedig gondolatok futkároztak a kobakomban: Eolovassam, vagy ne olvassam? Legalább egy tíz kört futottak bennem, mire arra jutottam, hogy el. A két lapocskát össze volt ragadva, akár csak egy boldog család, akik összetartanak, és együtt vannak, akár két jó barát, akik örökre társak maradnak, vagy akár két aranyos szerelmes, akik nem akarnak elszakadni egymástól. De kis óvatossággal szétszedtem a két lapot, hogy bele tudjak nézni. Így kezdődött:

„Augusztus 21.
Kedves naplóm!

Napsugaras idő volt ma. Bevilágította az egész várost. Ma megint voltunk a haverokkal egyet bicajozni. Jókat hülyéskedtünk és sokat nevtünk. Képzeld, haveltenül ráhajtottam egy kavicsra, és levágódtam a bicajomról. A haverjaim ijedten kérdezték, hogyan tudnának segíteni, de leállítottam őket, hisz csak egy bicikliről estem le. Mondtam nekik, hogy minden rendben, nem kell aggódniuk. Látod, ilyenek ők. Segítőkészek és aggódnak a barátaikért. Nagyon szeretem őket. Megbízom bennük. Nekem vannak a legjobb barátaim!

Augusztus 23.
Szia!

Azt hiszem, hogy tegnap szerelmes lettem. Ott álltunk a naplementében, és fogtuk egymás kezét. Majd kaptam egy puszit. Helyes srác.

Augusztus 24.

Anyunak ma születésnapja van, így együtt ünnepelt az egész család. Jó így közösen ünnepelni anyuval, apuval és az öcsivel.

Szeptember 15.
Rég beszélgettünk!

Nem tudom, mi legyen. Bekaptam a zsebembe egy rossz jegyet. És már a tanár is nyösztet itt az év elején azzal, hogy döntsem el, hova tovább. Lassan kezdnek kiakadni. Azt hiszem egy kis időre félre teszek. Talán örökre. Inkább megoldom a dolgokat és gondokat, és élvezem az életet. SZIA!”

A naplóolvasás végére teámat is megittam. Rádöbbenem arra, hogy milyen jó élni. Elsősorban a család és a barátok miatt. Barátságok alakulnak ki az évek során, melyek akár egy életre is szólhatnak. Valamint szerelemek szövődnek. Csodálatos dolog a szerelem, de még szebb az örök barátság. Most már örülök, hogy van testvérem. Milyen jó lesz, ha majd idősebbek leszünk, és jókat beszélgetünk. De várom már! És, ha majd egyszer családom lesz, pont olyan jó leszek, mint anyu és apu.

Visszatérve a naplóra, más semmi sem volt benne, ahogy ő leírta, örökre becsukta a füzetet. Az illető még a nevét sem tüntette fel, így azt sem tudom, hogy hívják. De nagyon szép dolgokra világított rá. Azokra, amelyek az életet szebbé teszik a számunkra: család, barátok, szerelem.

Bakos Rebeka, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Téli örömök

A téli szünet alatt sok szép élményben volt részem.

Legnagyobb öröömre a Holt-Tisza vize befagyott, így mindennapos úti célunk a korcsolyapálya lett. Amint ezt megtudtam, felhívtam legjobb barátnőmet, volna-e kedvük velem jönni? Természetesen ők is vidáman fogadták a hírt. Egész délutánokat töltöttünk a jégen, sokat beszélgettünk, mókázunk. Közben sebesen siklottunk a csúszós jég felületén, melyet kétoldaltól dús nádas övez. Persze néha megtörtént velünk, hogy elveszítettük az egyensúlyt, de gyorsan felpattantunk, és folytattuk a korcsolyázást. Sötétedéskor már kezdtünk elfáradni és fájni, ezért jólesett egy forró csoki vagy meleg tea, melyet mindennap másik barátnőmmel fogyasztottunk el. Aztán siettünk néptáncpróbára. Ekkor már sötét volt, de kellemesét sétáltunk a szikrázó hóban. A puha hóhelyek arcunkra hullottak.

Rájöttem, a zord téli idő is csodás tud lenni a maga szépségével, kincseivel, melyeket ajándékba kapunk a természettől.

Kovács Franciska, 7. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Téli öröm

Elmesélem, mit jelent nekem a tél.

Leginkább havat szoktam hányni, de csúszkálni is nagyon szeretek. Egy napon három óra tájban már kikezdett az unalom, így elhatároztam, hogy összehívom a barátokat, és elmegyünk a jégre. A csapat gyorsan összejött, és el is indultunk. Gyorsan kiértünk az egyik gyár melletti befagyott vízre, és elkezdtünk csúszkálni. Hazamentem a szánkóért. Gyorsan leemeltem, és már indultam is a pálya felé. A barátaim nagyon megörültek, egymást felváltva húzgáltuk. Amikor én ültem a szánkóban, arcomon éreztem a hideg szél simogatását és háttalanul boldog voltam. Felejthetetlen élményekkel lettem gazdagabb ezen a napon.

Este fáradtan zuhantam ágyamba, de álmomban újraéltem a napot és az emlékekből táplálkoztam, amikor kezdődött az iskola.

Varga Szabolcs, 7. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

A bizonyítványom

Gyorsan elmúlt ez a félév is.

Nem nagyon szeretek tanulni, de eddig az átlagom mindig kitűnő lett. A szünet karácsony előtt kezdődött, a hatodik osztály első félévét fejeztem. A barátnőmmel arról beszélgettünk, kinek mit szólnak majd a szülei. Egy kicsit félve indultam a bizonyítványért. Nem tudtam, mit fog szólni hozzá apukám. Ő nem nagyon szigorú velem, mindig csak annyit mond viccesen, hogy ne legyen egyes, és ne kapjak intőt. Az iskolában a tanárnő mindenkinek kiosztotta a bizonyítványát. Megkönnyebbülve láttam, hogy jeles lettem. Beszélgettünk az osztályfőnökünkkel. Hazafelé menet arra gondoltam, talán nem fogok kikapni. Amikor hazaérkeztem, apukám nem volt otthon, így anyukámnak adtam a bizonyítványt. Eközben apukám is megérkezett, és együtt nézték. A szobámból figyeltem, hogy mit mondhatnak, nem hallottam semmit, mert suttogtak. Mindketten a szobámba jöttek, és csak ennyit mondtak:

– Jó, de lehetne jobb is!

Megkönnyebbülést éreztem.

Megígértem nekik, hogy a második félévben szorgalmasabb leszek.

Petrényi Eleonóra, 6. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Az én tatám

*Az én nagytatámat Lászlónak hívják,
Dolgos ember volt ő, sokan mondják.
Egész életében szerette a földet,
Erre nevelte a gyerekeket.*

*Gyermekkoráról boldogan mesél sokat,
Én meg nevetek rajta nagyokat.
Mezítláb szaladgáltak, fára másztak,
Kemencében sült zsíros lepényt majszoltak.*

*De abban az időben a gyerekek is dolgoztak,
Reggeltől estig a földön kapáltak.
Nem pénzért, mint a mai gyerekek,
Csak úgy, mert tisztelték a felnőtteket.*

*Örültek egy almának is, ha kaptak,
Ezt rágcsálták naphosszat.
Kedvencük volt „édes szüljük”,
Ő rakott lekváros buktát eléjük.*

*Katona is volt az én tatám,
Három évig védte a hazám.
Amikor leszerelt, megnősült,
és egy új életre készült.*

*A mamámmal már ötven éve házasok,
Ők igazán nagyon boldogok.
Sokat tanultam a nagytatámtól,
Sokkal többet, mint bárki másztól.*

*Mai napig imádok vele beszélgetni,
S életéről régi történeteket hallgatni.
Ha van egy kis időm, hozzájuk megyek,
A nagytatámmal együtt nevetek.*

Sinkovics Szabaszián, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

RÜGYFAKADÁS

Mi történik velem?

Egy reggel furcsa érzéssel ébredtem. Ahogy kinyílt a szemem, csodálkozva tekintettem a polcomon sorakozó babáimra, a számomra eddig kedves játékokra. Mit keresnek ezek itt, az én szobámban? Kihez tartoznak? Mert hozzám ugyan nem! Hiszen én megnőttem. Bizonyíték rá a farmernadrágom szára, ami a bokámig sem ér. És a trikóm sem a mosásban ment össze! Kinőttem! Mondom, hogy nagylány lettem!

El is feledkeztem volna a reggel rám köszöntő gondolataimról, ha az iskolában nem folytatódott volna a kamaszodásomat alátámasztó dolgok. Rohanós nap volt. Az iskola folyosóján a nagy nyüzsgésben összeütköztem egy fiúval. Ezt máskor talán észre sem vettem volna, vagy megállás nélkül tovább megyek. De most!

A fiú is másként reagált, mint általában a lökdösődő srácok szoktak. Sűrű bocsánatkérések közepette próbált kitérni az utamból, és csak nézett-nézett rám a nagy boci szemével...

És megállt a világ! Hogy meddig állt, én nem tudom. De aznap már semmi másra nem tudtam gondolni, csak erre a „nagy eseményre”: majdnem fellökött egy fiú, de mindjárt bocsánatot is kért. Többször is...

Aztán hazamentem. És min kaptam magamat? Festegettem a körmömet, fésülgettem a hajamat, szépítkeztem. Közben meg alig láttam mást azokon a nagy barna boci szemeken kívül.

Mi lett velem? Azóta is várom, hogy megoldódjon a rejtély. Elmúlik ez az érzés egyszer? Vagy most már mindig ennek a fiúnak akarok majd tetszeni? Vagy az is lehet, hogy holnapra egyszerűen semmivé lesz ez a bizsergető érzés, hogy megnőttem, nem vagyok már kislány, és ezt mások is észrevették? Lehet...

De remélem, inkább újra meg újra összefutok a folyosón a bizonyos valakivel, akitől kiver a víz, a szívem kalapál, az eszem megáll... És azt hiszem, azt is tudom már, mi történik velem. Szerelmes vagyok.

Földi Boglárka, 6. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Egy különleges pillanat

Néhány évvel ezelőtt apuval a hátsó kertben egy diófát ültettünk. Nőtt is a fácska és gyarapodott.

Tavaly kora tavasszal egy vadgalambpár költözött a fára. Napokig néztem, ahogyan gondosan építik a fészket. Nemsokára költeni fognak, gondoltam, és etetőt is készítettem számukra. Egészen megszokták a közelségemet, nem is féltek tőlem. Múlt az idő, és a fiókájuk is cseperedett. Szülei felváltva etették, pihenés közben pedig turbékoltak a csöppségnek. Most már csak röpködni kell megtanulnia. Próbálkozott is a fióka, de ez sajnos rosszul végződött. Kiesett a fészekből, és mozdulatlanul feküdt a földön. A szülei ijedten röpködtek körülötte, mert egy cica közeledett lapulva és fülét hegyezve. Kezembe vettem a kis tollas állatkát, és az mocorogni kezdett. Éppen a fészekbe akartam tenni, amikor hirtelen felröppent.

Különleges volt számomra ez a pillanat, mert rájöttem, hogy egy kicsi testben mekkora erő lakozik. Azóta is ott tanyáznak mindhárman a diófán, és az etetőmről csipegetik az eledelt.

Pávity Edina, 7. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Ollyk, a házőrzők

Az én kiskutyáim október 1-jén születtek meg.

Nagyon szép kis foxterrierek, mindegyik olyan, mintha dalmatafoltos teste lenne. Rolly, a legidősebb, rettentő duci és testét barna-fekete foltok díszítik, Dolly majdnem olyan, mint Rolly, de az ő lába és feje tiszta barna. Holly teste fekete foltos, rettentő játékos. Molly, a kis fekete fejű, kék szemű. Nekem a kis kedvencem Polly, aki rém játékos kislány és rettenetesen eleven. Ő a legfiatalabb kölyök. A jövő héten elválasztjuk a másfél hónapos kicsiket az anyjuktól. Nagyon sok mindent esznek, például: tejet, tésztát, levest, kenyert, darált húst, joghurtos plazmát. Az etetési idő mindennap reggel hat, délelőtt kilenc, délután három, este hét és kilenc óra. Vízet még nem isznak, de már próbálgatjuk megízlelteni velük. Ami a legérdekesebb, hallgatnak a nevükre, és ha hívjuk őket, szinte odarepülnek. Nagyon sokat játszanak és heverésznek a hűvös fa alatt és a meleg szalmában. A szabadideji szórakozást velük töltöm. De minden jó egyszer véget ér, és hamarosan új gazdija lesz Rollynak, Dollynak, Hollynak, Mollynak és Pollynak. Amire vágyunk én és a testvérem, hogy apa megtart egyet. De a legeslegjobb az lenne, ha mind nálunk maradnának.

Jó, ha az embernek vannak ilyen kis házőrzői, mert vidámabb tölük az élet.

Zabos Réka, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A zentagunarasi hatodikosok tréfás rímei

Hókusz-pókusz
Sok a kókusz,
A varázsló
Egy kis mókusz.

Ugat a kutya,
Pöszög a luka,
A macskán meg
Földáll a bunda.

Mondtam, ne írd többet, Pista,
Mert hosszú lesz majd a lista!

Iskolába megy a ló,
Hálót szőni megy a pók.
Tanulnak sok okosat,
Elmehetnek boltosnak.

Tegnap voltam suliban,
ma megyek egy buliba.

Valentin-nap

Ki azt mondja, imád,
Sose hidd el a szavát.
Ki azt mondja, szeret,
talán igaz lehet.

De az, aki rád se néz, s hallgat,
Nem beszél és nem szavalgat,
Annak add egész szívedet,
Mert az forrón és hűn szeret!

Béres Szandra, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Mindennap várom...

Mindennap várom,
míg meg nem látom,
míg hangját nem hallom,
addig nem nyugszom.

Mélybarna haja
szép nagyon rajta.
Szeme csillogása,
mint nap mosolygása.

Jókat beszélgetünk,
nagykot nevetünk.
Várjuk a tél végét,
tavasz érkezését.

Szeszták József, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Belejön, mint kiskutya az ugatásba

Iskolás vagyok, és nagy gondom van. Ovis koromban nem is voltam tudatában, milyen gondom van. Elveszttem a többi óvodástársam között.

Nyíltan megmondom: nincs hallásom, nem tudok szépen énekelni. A szöveggel nincs gondom, de a dallammal igen... Te jó ég! Mintha a hangok nem akarnának a fülembé jutni. Kész, esküdt ellenségek vagyunk! Sokszor anyukám segít a dallam megértésében, együtt gyakorolunk. A metalofon is segítségünkre van. Anyu sokszor mosolyog, de nem szól semmit. Én biztosan tudom, hogy vicces neki, amikor énekelni próbálok.

Csak egyszer jegyezte meg, hogy az én éneklésem egy részeg ember nótájához hasonlít. Ezen jót nevetünk. Érdekes, hogy a zenetanáromtól mindig ötöt kapok. Belejövök én az éneklésbe, mint kiskutya az ugatásba. Vagyunk páran az osztályban, akik „részegesen éneklünk”, és mégis szép jegyet kapunk.

Ami meg anyukámat illeti... Rendszeresen énekelek neki: szülinapjára, karácsonykor. Mindig nótával köszöntöm fel. Ez az én bosszúm... Mert néha nevet rajtam. Ilyenkor megpuszil, és azt mondja, „részeges énekesnő”.

Cvejity Dianna, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

De szeretnék neki levelet küldeni...

De szeretnék neki levelet küldeni,
egy titkos dolgot üzeni,
mit szégyellek elmondani,
de nem tudom elhallgatni.

Amikor először láttam hullámos haját,
elfelejtettem a világ minden baját.
Amikor rám nézett ragyogó szemével,
a szerelem megérintett remegő kezével.

A szívem hevesen dobant,
mint bomba, robbant.
Arcomon átsuhant egy mosoly,
éreztem, ez most komoly.

Ezt kellene valahogy elmondani...
Ha segítene valaki!
Szavakat keresek,
amik erre megfelelnek...

Nem is kell talán az írás,
elég lesz egy kedves pillantás.
Ha megérzi, hogy szeretem,
viszonozza érzelmem.

Csernók Xénia, 7. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

RÜGYFAKADÁS

Mi leszek, ha nagy leszek?

Kiskorom óta sokat gondolkodtam és gondolkozom ma is azon, hogy mi leszek, ha nagy leszek.

Eddig ilyen gondolatok jártak a fejemben: „én leszek a Mindentudó egyetem Királynője” (kicsi óvodásként mindig ezt hajtogattam), akartam már tanító, meteorológus, tanárnő, biológus, földrajz szakos lenni, de most meg azon vagyok, hogy a földrajzba egy kis biológiát és több mindent belevinnék, csak egy a probléma, hogy mindent mindennel keverni nem lehet, mert akkor a világűr csontokból lenne, a macska enné a kutyát, az egér a macskát, és a sok tudomány mind összeviszza keveredne.

Igazából fogalmam sincs arról, hogy mi leszek, ha nagy leszek...

Elképzeléseim ugyan vannak, de hogy például melyik iskolát válasszam..., nem tudom.

A nyelveket szeretem, és mennek is nekem. Gondolkodtam már az angol egyetemen, de előtte még valamit választani kell. Hetedikben vár rám a kémia... Sokan azért mentek el egészségügyi középiskolába, mert szeretik a kémiát... Nos, én még nem tudom.

A Tisztelt Olvasó, felfigyelhetett már e pár mondatom után arra, hogy nem tudom még, mi leszek felnőtt koromban.

Leírom, miért tetszenek az eddig elképzeléseim, és hogy milyen az a munkahely, ahol dolgozni szeretnék.

Tanárnak azért lenne jó, mert átadnám a tudásomat a gyerekeknek, és milyen jó érzés lehet az egy tanárnak vagy tanítónak, amikor őáltala okulnak, nevelődnek a diákok, akikből később (jó esetben) érett, okos felnőttek lesznek.

Nyelviskolába azért lehet jó menni, mert sok nyelvet megtanulnék, és ha elutazom valamerre a világban, könnyen tudnék tájékozódni és kommunikálni is.

A biológia számomra azért vonzó, mert, ha valaki elmegy kutatónak, akkor jobban megismerkedik a természettel, és érdekes élőlényekkel is találkozhat a kutatások során, amiket addig még nem látott.

Hogy mi leszek, ha nagy leszek, azt biztosan még nem tudom, de szeretnék rendkívül jó munkát találni magamnak. Megfogadtam, hogy mindig tanulni fogok, és csinálni a munkám, hogy érett, okos, példamutató anyukává, felnőtté váljak.

Barna Júlia, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Mi leszek, ha nagy leszek

Ezt a kérdést minden felnőtt megkérdezi egy gyerektől, aki néha nem tudja a választ. Én sem. Ezért most három, számomra érdekes szakmáról fogok írni.

Építészmező: vajon mit érezhet egy mérnök, mikor megláthatja azt az építményt, melyet ő álmodott meg, és vetett papírra? Ez a háromból a „legmegvalósíthatóbb”. Engem legfőképp a vízi- és mélyépítészet érdekel, amelyek hidakkal, gátakkal, autópályákkal, alagutakkal stb. foglalkoznak. Persze, ehhez tanulni is kell. Műszakiból a rajzolás jól megy, azonban az elmélettel gondok vannak. A legutóbbi ellenőrzőm hármast volt. De ez nem tántorít el, mert talán egyszerű én fogom megtervezni a világ első űrliftjét!

A következő a tudományos kutató. Érdekes felfedezni a körülöttünk lévő univerzumot, nem? Tanulmányozhatnám az egyséjtűeket, vagy irányíthatnék egy Mars Rovert (olyan kis felfedezőrobotot, melyek még napjainkban is kutatják a Mars bolygó felszínét), esetleg végignézhethetnék egy csillag szupernóváját, majd ahogy átalakul fekete lyukká? Ehhez azonban még jobban kellene tanulni. Matek, biológia, kémia, földrajz, fizika stb. És ez nem minden. Például történik egy baleset.

– Például? – kérdezi valaki.

– Egy atomrobbanás, gyilkos kór, antianyagrézecskek felrobbanása meg ilyesmi – felelem. Bár ennek annyi a lehetősége, mint hogy egy átlagos gyerek behunyjt szemmel, száz méterről késsel eltaláljon egy legyet. Szóval, bármilyen megtörténhet.

Az utolsó a feltaláló. Ugyan, ez inkább hobbi, mint munka, viszont a feltalálók nélkül a maihoz hasonló életünk elképzelhetetlen lenne. Az első autónak négy kocsikereke volt. Gőzkazánal, jó sok szénal. Fék nélkül. Úgyhogy a feltaláló nekiütközött a falnak. Milyen érzés lehet feltalálni valami fontosat? Természetbarát dolgokat: kocsit, repülő és olyan tárgyakat, amik nem rongálják a környezetet. Vagy egy örökmozgó gépet, amely megoldaná az energiaellátás gondját.

Ez csak három lehetőség. Nem biztos, hogy ezek közül választok szakmát. Időm még van. Nagyon sok időm.

Tóth István, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Kedves Pajtások!

A közös címet keresnek a mai Rügyfakadásban megjelent írók fölé, **Bakos Rebekától** kölcsönözném, mert az ő kitalált történetéből is, s a mai válogatás verseiből, fogalmazásaiból is optimizmus árad (Téli örömmök; A bizonyítványom; Az én tatám; Belejön, mint kiskutyá az ugratásba; Egy különleges pillanat; Ollyk, a házörzők; Valentin-napi versek, tréfás rigmusok). Mintha mindannyian Rebekával együtt mondanánk: „Milyen szép ez az élet!” Ráadásul Rebeka példát mutat írásának kerek szerkezetével is: a talált napló múltbeli eseményeit közrefogja egy másik, a jelenben történő esemény- és gondolat sor, amelyben a mesélő elmondja, hogyan akadt rá a naplóra, és az milyen érzéseket, gondolatokat váltott ki belőle.

Érdekes kísérletbe fogtak a **csantavéri nyolcadikosok**: a költői életrajz adatait stílusosan versbe foglalták, s a versbeszéd kötöttségein még szigorítottak is úgy, hogy a verssorok kezdőbetűi is feladatot kaptak.

Az **adai hatodikosok** már feltették a nagy kérdést: „Mi leszek, ha nagy leszek?”, s nagyon szellemesen válaszoltak rá. Tudom, hogy ez a téma a nyolcadikosok körében is időszerű, de nem csak erről, és nem csak a nyolcadikosoktól várom a további írásokat.

A múlt heti küldeményeket a következőknek köszönöm:

Ada: Aleksza Annabella, Apró Réka, Barna Júlia (2 írás), Bátor Csillag, Béres Szandra, Boja Krisztofer, Börcsök Mária Magdolna, Farkas Anett, Gajdos Viktor, Gálfi Kata, Gyalog Szabrina, Horvát Aliz, Hugyik László, Kovács Írisz, Könyves Sára, Larbah Nikolett, Lehocki Dániel, Mészáros Andrea, Nikolić Vanda, Papillon Csilla, Patyi Timea, Raffai Balázs, Rigó Edvárd, Rigó Kitti, Rind Roland, Šelemba Aleksandra, Sévity Iván, Szabó Ákos, Szécsényi Kata, Szirák Miklós és Volford Dávid; Bravó, Ada!

Csantavér: Bojtos Barbara, Faragó Ervin, Faluközi Flórián, Kollár Kati, Nagy Dávid, Szabó Sára, Szabó Zsuzsanna és Zsoldos Klaudia;

Pacsér: Borsódi Emil, Csernók Xénia, Földi Boglárka, Lasz Klementina, Nagy Viktória Blanka és Komenda Timea;

Óbecse, Samu Mihály iskola: Bálint Andrea, Gere Krisztián, Lénárt Zsanett, Magyar Zsófia, Mester Rita, Oroszlámos Klementina, Pávity Edina és Petrényi Eleonóra.

Üdvözlettel

Tomán Mária

József Attila

József Attila a nevem,
Ó, költő lettem!
Zsenge legény voltam,
Egyszer szüleim magamra hagytak.
Fiatalon nevelőszülőkhöz kerültem,
A sorsom szomorú lett hirtelen.
Tiszta szívvel írtam egy verset,
Tehát az egyetemről is eltessékeltek.
Ilyen volt rövidke életem,
Lám, mennyi minden történt körülöttem!
A versem végéhez értem.

Zsoldos Klaudia, 8. osztály, Hunyadi János Iskola, Csantavér

Életrajz

József Áron szappanfőző munkás fia,
Ó, mily nehéz sorsú család sarja!
Zseni ő, de tanulni nem volt kedve,
Szépséges Vágó Márta a nagy szerelme.
Első kötete, Szépség koldusa, igazi remekműve
Folyóiratokban is megjelent sok szép verse.

Ady és Juhász Gyula a költői példaképe,
Tiszta szívvel című költeménye tönkre tette.
Tanulmányait azonban tovább folytatta,
Illegális Kommunista Párt tagja,
Létrehozta Szép Szó című folyóiratát
A tehervonat okozta halálát.

Nagy Dávid, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

2011 3D-s csodamozija (meg a többi)

Az Avatar robbantott! Ma már sok-sok rendező akar 3D-ben filmet készíteni a nagyobb siker reményében. James Cameron még alaposan megszenvedett ám, amíg az Avatar elkészült, de a számítógépes animált meséknél a dolgok sokkal egyszerűbben működnek. Már tavaly is számtalan alkotást nézhettünk meg tértárral, érthető tehát, hogy 2011-ben is lesz mire rácsodálkozni...

Íme a 3D-s mozik toplistája!

Rango

Képzeljétek el: egy kaméleon egy westernvároskába cseppen. Az alaphelyzet adott: Rango védi meg a városkát a gonosztevőktől, a deszperádósoktól. Az Universal tavaly a Gruval szállt be az üzletbe, most a Nickelodeon, amely a DreamWorksszel dolgozott együtt, társult a Ligh & Magic (ILM) céggel (A Karib-tenger kalózái). A Rango rendezője Gore Verbinski. Bemutató: márciusban.

Rio

Leírták, megmondták, hogy minden nyolcadik amerikai retteg a repüléstől, a legtöbbjüknek nincsenek tollai sem. A Blue Sky a Jégkorszak trilógia, a Robotok és a Horton után most a Rio című családi animációt dobja a piacra. A történet egy minnesotai papagájról szól, akinek nagy problémái támadnak a repüléssel. Mégis valahogy eljut Brazíliába, ahol aztán úrrá lesz a rettegésén. Carlos Saldana most a szárnyasokkal hódít. Bemutató: áprilisban.

Kung Fu Panda 2

Po, a túlsúlyos panda az első epizódban kung-fu nagymesterré edződött. De változatlanul éhes. Most azonban egy veszélyes ellenfél les rá, aki szuperfegyverrel garázdálkodik – Panda összeáll egy kung-fu csapattal, hogy megküzdjön a gonosszal.

Verdák

A Pixar nemcsak a Toy Storyt nyújtja, mint a rétest, hanem a verdákról szóló mesét is. Az első epizódban a történet színhe-lye egy amerikai városka volt, és autók voltak a szereplők. A járművek megmaradnak az újabb eresztésben is, de Villám McQueen és Matuka ezúttal Japánba mennek, közben sok kaland vár rájuk, James Bondhoz és Jason Bourne-hoz hasonlóan nekik is számos „ügyük” támad. A Disney arra számít, hogy a Verdák 2 sem okoz majd csalódást a nézőknek. Bemutató: júliusban.

Csizmás, a kandúr

Ez a kandúr a Shrek-ből átruccan egy másik mesébe. Ebből a sztoriból megtudjuk, hogyan lesz egy gyámoltalan, árva, csöppnyi cicusból a világ legelszántabb, legbát- rább, legfélelmetesebb kalandora. A mesén – állítják a gyértük – sírva lehet majd röhög- ni. Bemutató: decemberben.

De nemcsak 3D-s technikával készítik az animációs filmeket. Érdemes lesz megnézni a Gnomeo és Juliet című alkotást. A Disney-animációban kél életre a Rómeó és Júlia- legenda. A szerelmeseket törpék alakítják, akik rivális szomszédok tulajdona. Lesz itt fűnyíróverseny, látunk rózsaszín műanyag flamingókat stb. Kelly Ashbury a rendező... A kis Milo egy éjjel arra ébred, hogy úrhajó szállt le a kertjükben. A marslakók magukkal viszik a gyereket. Erről szól Simon Wells mozija... Egyedi animációval készült el Sylvian Chomet Az illuzionista című alkotása. A színhely Skócia, ahol egy illuzionista találkozik egy nagylánnyal. Lesz mire mereszteni a szemünket.

B. Z.

A ló fontos üzenete

A ló az erdőben baktat. Egyszer csak eléje ugrik a farkas.

– Jó, hogy jössz komám, már nagyon éhes vagyok. Most meg foglak enni.

A ló töpreng, aztán támad egy ötlete:

– Most az egyszer ne tedd! – mondja. Ugyanis fontos üzenetet viszek a városba. Jó, ha te is tudsz róla, ide van írva a hátsó lábamra.

A farkas kíváncsi, odamegy a ló hátsó lábához, mire az felrúgja, és vidám nyerítéssel elrohan. A farkas hosszú percek múlva tér csak magához, és dühöng:

– Kellett nekem megjártszanom magam, amikor még olvasni sem tudok.

A róka új bőrkabátja

A Róka új bőrkabátot kapott. Peckesen lépdel az erdőben, amikor is az egyik bokorból kotkodácsolást hall. Beugrik a bokorba, nagy csetepaté kezdődik. Kisvártatva kijön a Farkas, rajta a Róka bőrkabátja.

– Milyen hasznos, ha az ember ismer egy-két idegen nyelvet.

Nap vagy a Hold?

Két atyafi sehogy sem tud megegyezni, hogy amit az égen látnak, az a Nap vagy a Hold. Már késsel a kezükben majdnem öltre mennek, amikor arra jár egy harmadik. Gyorsan megkérdezik:

– Jó napot kendnek! Tegyen már igazságot köztünk! Sehogy se tudjuk eldönteni, hogy az ott a Nap vagy a Hold.

Nézi a székely a két bicskát, meg a villogó tekinteteket, és így válaszol:

– Nem tudom, nem vagyok idevalósi.

Kengurumama

Ugrándozik a kenguru a dél-ausztráliai réten, aztán hirtelen megáll, és megvakarja az erszényét. Tovább ugrál, majd megint megáll és vakarózik. Újabb ugrás, bosszús megállás, megint az erszényéhez kap. Kirántja belőle a kölykét, a fülénél fogva megemeli, nagyokat csap a fenekére, és azt mondja neki:

– Hányszor mondtam már neked, hogy ne egyél kekszet az ágyban?!

Udvariasság

Az elefánt rálép a kisegér lábára.

– Ne haragudj barátom, véletlen volt.

– Nem tesz semmit, fordítva is történhetett volna.

Denevérek

A padláson két denevér lóg fejfel lefelé a gerendáról. Velük szemben egy harmadik a lábán áll.

– Te megbolondultál? – szól át az egyik lógós.

Mire a lábón álló:

– Dehogy! Csak jógázom.

Hogyan születik a kisnyuszi?

Nyuszika faggatja az anyját, hogyan születik a kisnyuszi.

– Kicsi vagy te még ahhoz, hogy megértsd. Ha nagy leszel, majd elmagyarázom – mondja a mama.

– De én most szeretném megtudni, hogy születik a kisnyúl – erőszakoskodik a nyuszika.

– Hogyan lettem például én?

– Hogyan lettél, hogyan lettél – mérgelődik nyúl mama. – Egyszerűen előrángattak egy bűvész cilinderéből, és kész.

Sündisznók

Két sündisznó találkozik. Az egyiknek be van kötve a lába.

– Hát veled mi történt?

– Ne is kérdezd! Megvakartam a hátam.

Három béka

Három béka ül a tóparton.

Az első megszólal:

– Brekk.

A második:

– Brekk.

A harmadik:

– Brekk-brekk.

Erre az első előkap egy coltot, s lelövi a harmadikat.

– Ezt miért csináltad? – kérdi a második.

– Túl sokat tudott...

Bolhák a sivatagban

Két bolha biciklizik a sivatagban. Egyszer megáll az egyik.

– Miért álltál meg?

– Légy ment a szemembe.

Megfontoltság

Apa és fia a nagy hidegben háttal állnak a tűznek, és melegednek. Egyszer csak megszólal a székely fiú:

– Apámuram, mondanék valamit!

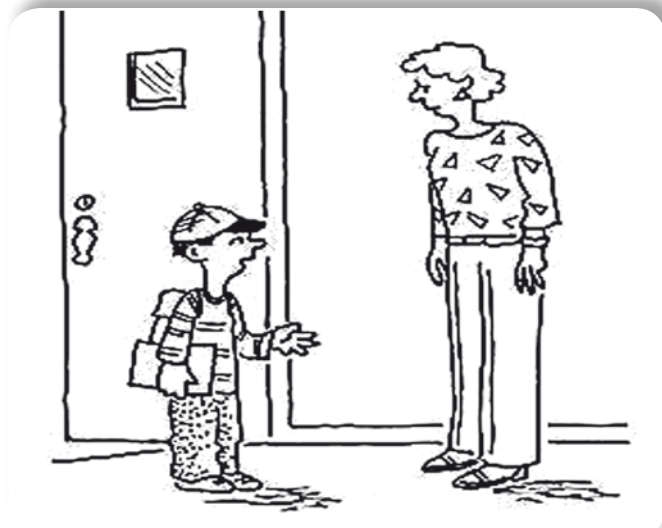
– Jól fontold meg, mit akarsz mondani fiam, és csak aztán beszélj!

– Apámuram, mégis mondanék valamit!

– Mindig fontold meg, mielőtt megszólalsz, fiam! Inkább hallgass, mintsem hogy butaságot mondjál!

Egyszer csak felugrik az öreg, s csapkodni kezdi a hátát.

– Látja, édesapám. Addig-addig fontolgtam, míg egészen kiégett a zekéje.

– A tornatermet felújítják, így a számítógépen játszottunk sportjátékokat.

– Azt hiszem, író leszek, ha felnövök. Ötöst kaptam a beszámolómrá egy kitalált könyvről egy kitalált szerzőtől.

Turista az erdélyi faluban

A turista sétál az egyik erdélyi faluban, és a pályaudvart keresi. Meglát egy székely atyafit, odamegy és megkérdi tőle, hogy hány percre van a vasúti megálló.

– Hát, ha itt átvág a réten kb. 30 perc, de ha a bika is kint van, akkor csak 15 perc.

Móricka hittanórán

– Móricka, te nem tanultad meg a múltkor feladott imát! Igaz?

– I-i-igaz, plébános bácsi, de honnan tesszik tudni?

– Látom a szemedrőt! Nos, mit fogsz délután csinálni?

– Elmegyek a szemészetre...

Móricka lyukat ás

Móricka lyukat ás a hátsó kertben. A kíváncsi szomszéd néni átszol a kerítésen:

– Minek ásod azt a lyukat, Móricka?

– Megdöglött az aranyhalam, azt temetem el.

– No de annak nem kéne ekkora lyuk! – mondja a néni.

– Dehogynem kell! – feleli Móricka. – Hiszen ott van a maga macskájának a gyomrában.

Hajlékony ellentéte

A tanító néni megkérdezi Mórickát:

– Móricka, mi a hajlékony ellentéte?

– Hajléktalan.

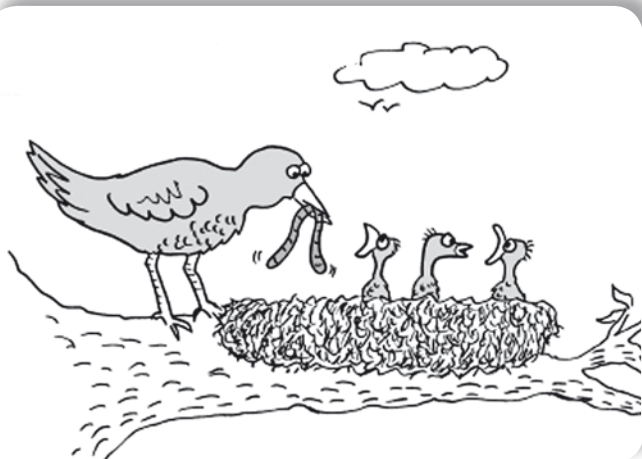
Acidum acetylosalicylicum

Egy idős nő nyit be a patikába:

– Kérek egy Acidum acetylosalicylicumot! – áll meg a pult előtt.

– Acidum acetylosalicylicumot? – csodálkozik rá a gyógyszerész. – Hiszen ez közönséges Aszpirin.

– Ez az, csak mindig elfelejttem a nevét!

– Persze hogy szeretem a kukacokat. De biztos, hogy sült krumplival még jobban szeretném.

Memóriaprobléma

– Doktor úr, kérem, segítsen! Valami baj van a memóriámmal.

– Mióta

– Mit mióta?

Cseresznye

Az óvodában Móricka megkérdezi az óvó nénit:

– Óvó néni, kimehetek cseresznyézni?

– De Móricka, tél van.

– Tudom, sapka, sál!

Sapka

Móricka megy haza, és az anyja rászól:

– Móricka! Miért koszos a sapkád?

– A fiúk fociztak velem.

– Miért nem vetted vissza tőlük?

– Nem mozdulhattam a helyemről.

– Miért nem?

– Mert én voltam a kapus.

Nincs akadály

A pszichiáter magyarázza a betegnek:

– Higgye el nekem, nincs olyan akadály, amit erős akarattal le ne győzhethetnénk.

A beteg eltűnődik.

– Doktor úr, megpróbálta már a fogkrémet visszanyomni a tubusba?

Álmatlanság

– Az a baj doktor úr, hogy nem tudok aludni. Még altatóval sem.

– Próbáljon meg számolni villanyoltás után: egy, kettő, három és így tovább! A monoton számolás általában segít.

– Nekem nem. Már kipróbáltam.

– És mi volt az eredmény?

– Mikor egymillió-száztizenhatezer-kilencszáznolcvanhétnél tartottam, a feleségem lerántotta rólam a paplant, hogy keljek fel, mert elkésem a munkahelyemről.

Fogyókúra

– Még legalább 10 kilót le kell fogynia! – figyelmezteti az orvos a páciensét.

– Egyen gyümölcsöt, párolt zöldséget, salátát és legfeljebb egy szelet pirítós kenyeret.

– Jó, jó doktor úr. De étkezés előtt vagy után?

Orvos a repülőgépen

Megszólal a hangosbeszélő a repülőgépen:

– Kedves utasaink! Ha van önök között orvos, kérem fáradjon a pilótafülkébe!

Egy férfi feláll, előresiet. Fél perc múlva ismét megszólal a hangosbemondó:

– Kedves utasaink! Itt az orvos beszél. Ha van önök között pilóta, kérem fáradjon előre a pilótafülkébe!

Egyszerű vakbélműtét

Beteg rohan egy szál lepedőben a kórház folyosóján. Kérdezi a nővérke:

– Hová rohan ketteske?

– Képzelve, műtét előtt azt mondta az asszisztens, hogy „ne féljen, ez csak egy egyszerű vakbélműtét”...

– És akkor miért rohan így?

– Mert nem nekem mondta, hanem a sebésznek!

Nyolcvan évig

– Uram, ön ezzel a szívvel nyolcvan évig is élélhet...

– De doktor úr, nyolcvanhét vagyok!

– Na ugye, megmondtam.

A jó futballista

Mérkőzés után az edző így szól a csatárhoz:

– Öregem, téged csak két dolog akadályoz abban, hogy jó futballista legyél.

– Mi az? – kérdi a csatár.

– A két lábad.

– Emlékszel, hogy panaszkodtak, amikor olyan cuccot vettünk nekik, amibe majd belenőnek?

A rádiójáték

1938. október 30-án keleti zónaidő szerint este 8 órakor Orson Welles egy ártatlan kicsiny színészcsoporttal helyet foglalt a C. B. S. (Columbia Broadcasting System) New York-i stúdiójának mikrofonja előtt. Magával hozta H. G. Wells fantáziaregényének, a *Világok harcának* Howard Koch által szabadon feldolgozott változatát. Magával hozta még rendkívüli drámai tehetségét... A színészek remélték, hogy a mű szavaival és tehetségükkel egy órán át szórakoztatni fogják hallgatóikat egy hihetetlen, régmódi, halloweenhez illő történettel. A színészek a legnagyobb meglepetésükre értesültek róla, hogy az általuk kibocsátott közleményt, amelyben a marslakók invázióját mondták el, szerte az országban ezrek vették komolyan. Néhány borzalmas órán át, Maine-től Kaliforniáig, elhitték az emberek, hogy halálsugárral felfegyverzett irtózatosszörnyetegek pusztítanak el minden ellenük küldött fegyveres ellenállót, hogy egyszerűen nincs előlük menekülés; hogy a világ vége közeleg. Másnap reggel az újságok a „rémületnek az egész nemzetet átszóró szökőár”-járól írtak. Nyilvánvalóvá vált, hogy országos arányú pánikról volt szó. A Szövetségi Távközlési Bizottság „sajnálatosnak” nevezte az esetet.

Mit is mondtak hát a színészek a rendelkezésükre álló rövid órában? Miféle vad történetet engedtek szabadjára?

COLUMBIA RÁDIÓTÁRSASÁG ORSON WELLES ÉS A MERCURY RÁDIÓSZÍNHÁZ

(Részlet a forgatókönyvből)

1938. október 30. vasárnap

Este 8.00–9.00-ig

COLUMBIA RÁDIÓTÁRSASÁG (végszó): (...30 másodperc...)

BEMONDÓ: A Columbia Broadcasting System és csatolt adóállomásai bemutatják Orson Welles és a Mercury Rádiószínház közreműködésével H. G. Wells *Világok harca* című rádiódramáját.

(Zenei átkötés)

BEMONDÓ: Hölgyeim és uraim, a Mercury Színház igazgatója és rádióadásainak sztárja, Orson Welles.

ORSON WELLES: Most már tudjuk, hogy a XX. század első éveiben Földünket szigorú megfigyelés alatt tartották az embernél szellemileg fejlettebb értelmes lények, akik azonban éppúgy halandók, mint az ember. Most már tudjuk, hogy mialatt az emberek ügyes-bajos dolgaikkal foglalkoztak, talán éppen olyan behatóan fürkészték és tanulmányozták őket, mint ahogy az ember fürkészné

mikroszkópjával egy csepp vízben a nyüzsgő és szaporodó, múlandó élőlényeket. Határtalan önteltséggel jöttek-mentek az emberek a Földön apró ügyeikben, uralmuk nyugodt biztonságtudatával, a kozmikus hordalék kis forgó töredéke fölött, amelyet az ember véletlenül vagy szándékosan örökölt kapott az Idő és a Tér sötét misztériumából. Egy hatalmas éteri szakadékon keresztül elmék, melyek olyanok a mieinkhez képest, mint a mi elménk a dzsungel vadállataihoz, hatalmas értelmek, hűvösek és részvétlenek, figyelték Földünket rosszindulatú szemekkel, s lassan és biztosan szőtték ellenünk terveiket. A XX. század harminckilencedik évében következett be a nagy csalódás.

Október vége felé járt. Az üzleti élet javult. A háborús ijedelem elmúlt. Egyre több ember állt újra munkába. A kereskedelem élénkebbé vált. Ezen a különös estén, október 30-án a Crossley szolgálat harminckét millióra becsülte azok számát, akik a rádiót hallgatták.

BEMONDÓ (végszó): ...A következő huszonnégy órában nem várható jelentős hőmérsékletváltozás. Új-Skócia fölött ismeretlen eredetű enyhe légköri mozgást jelentettek. Ez alacsony légnyomású térséget eredményezett, amely meglehetősen gyorsasággal vonul az északkeleti államok fölött, és várható, hogy esőt hoz magával, enyhén viharos szelek kíséretében. Hőmérsékleti maximum hatvanhat, minimum négy. Az Állami Meteorológiai Intézet jelentését hallották.

Most kapcsoljuk önöknek New York belvárosából, a Hotel Park Plazából a Meridian Room-ot, ahol Ramon Raquello és zenekara fogja szórakoztatni önöket.

(Spanyol motívumú dal... elhalkul.)

HARMADIK BEMONDÓ: Jó estét, hölgyeim és uraim. New York City-ből, a Park Plaza Hotel Meridian terméből közvetítjük önöknek Ramon Raquello és zenekara muzsikáját. Spanyol hangulatban kezdi Ramon Raquello a *La Cumparsitat* (a szám elkezdődik).

MÁSODIK BEMONDÓ: Hölgyeim és uraim, tánczene műsorunkat félbeszakítjuk és felolvassuk önöknek az Intercontinental Rádió News különleges közleményét. Központi zónaidő szerint húsz perccel nyolc óra előtt a Mount Jenninge-i obszervatóriumból (Chicago, Illinois) Parrell professzor jelentette, hogy a Mars bolygón rendszeres időközökben megjelenő, izzó gázkitoréseket észlelt.

A spektroszkóp azt jelzi, hogy a gáz hidrogén, és óriási sebességgel közeledik a Föld felé. Pierson professzor a Princeton obszervatóriumból megerősíti Parrell megfigyelését és a következőképpen írja le a jelenséget, idézem: „Mint egy puskából kilőtt kék lángsu-

gár.” Most visszkapcsolunk New York belvárosába, a Park Plaza Hotel Meridian termébe, ahol Ramon Raquello játszik önöknek. (Zene néhány pillanattal, amíg a szám befejeződik... taps) És most egy dallam, amely sohasem vesztíti el népszerűségét: a közkedvelt *Star Dust* (Csillagpor). Ramon Raquello és zenekara... (zene)

MÁSODIK BEMONDÓ: Hölgyeim és uraim, néhány perce kiadott közleményünk híreit folytatjuk: Az Állami Meteorológiai Intézet felkérte az ország nagy obszervatóriumait, hogy kísérjenek figyelemmel minden további változást a Mars bolygón. Mivel a jelenség természetét szokatlan, felkértük Pierson professzort, a kiváló csillagászt, hogy egy interjúban mondja el véleményét az eseményről, a New Jersey-i Princetontól. Addig folytatjuk tánczenénket, Ramon Raquello és zenekara játszik. (Zene)

MÁSODIK BEMONDÓ: Kapcsoljuk a Princeton Obszervatóriumot Princetontól, ahol kommentátorunk, Carl Phillips fog beszélgetni a híres csillagással, Richard Pierson professzorral. Kapcsoljuk Princetont. (Visszhangos terem)

PHILLIPS: Jó estét, hölgyeim és uraim. Carl Phillips beszél a princetoni Obszervatóriumból. Egy nagy félkör alakú szobában állok, minden koromsötét, kivéve a mennyezetbe vágott téglalap alakú nyílást. Ezen a nyíláson át látni lehet a szétszórt csillagokat, amelyek hideg fényt vetnek a hatalmas teleszkóp bonyolult mechanizmusára. A ketyegő hang, amit hallanak, az óramű vibrálása. Pierson professzor közvetlenül fölöttem áll, egy kis emelvényen, és mereven néz a hatalmas lencsékbe. Hölgyeim és uraim! Kérem, legyenek türellemmel, ha valami késleltetné interjúmat. Azonkívül, hogy Pierson professzor szakadatlanul kémléli az eget, bármikor félbeszakíthatja a beszélgetést egy telefon vagy más egyéb közlés. Ebben az időpontban Pierson professzor állandóan kapcsolatban áll a világ csillagászati központjaival. Professzor úr, kezdek a kérdéseket?

PIERSON: Bármikor, Mr. Phillips.

PHILLIPS: Professzor úr, elmondaná rádióhallgatóinknak, hogy pontosan mit lát, amint

a teleszkópon keresztül a Mars bolygót figyeli?

PIERSON: Pillanatnyilag semmi szokatlant, Mr. Phillips. Egy vörös korong úszik kék tengerben. A korongon keresztül átlós sávok. Egész jól megkülönböztethetőek most, mert a Mars történetesen éppen pályájának a Földhöz legközelebb eső pontján van... oppozícióban, ahogy ezt nevezzük.

PHILLIPS: Véleménye szerint, Pierson professzor úr, mit jelentenek ezek a sávok?

PIERSON: Nem csatornák, erről biztosíthatom, Mr. Phillips, habár ez a népszerű feltevés azok részéről, akik úgy képzelik, hogy a Mars lakott. Tudományos szempontból ezek a sávok pusztán a bolygó sajtáságos légköri viszonyainak eredményei.

PHILLIPS: Akkor ön, mint tudós, teljesen meg van győződve arról, hogy fogalmaink szerinti értelmes lények nem léteznek a Mars-on?

PIERSON: Azt mondanám, hogy ennek az esélye ezer az egyhez.

PHILLIPS: És mégis mivel tudná indokolni ezeket, a bolygó felületén szabályos időközökben történő gázkitöréseket?

PIERSON: Mr. Phillips, ezt nem tudom megindokolni.

PHILLIPS: Megmondaná professzor úr hallgatóink számára, milyen távol van a Mars a Földtől?

PIERSON: Mintegy 40 millió mérföldre.

PHILLIPS: Hát ez elég biztonságos távolságnak tűnik. – Egy pillanat, hölgyeim és uraim, valaki éppen átadott egy üzenetet Pierson professzornak. Amíg elolvassa, engedjék meg, hogy emlékeztessem önöket, hogy New Jersey-ből a Princeton Observatóriumból adunk közvetítést önöknek, ahol Pierson professzorral, a világhírű csillagással beszélgetünk... Egy pillanat. Pierson professzor átadta nekem az üzenetet, amit éppen most kapott... Profeszor úr, felolvashatom a hallgatóknak?

PIERSON: Természetesen, Mr. Phillips.

PHILLIPS: Hölgyeim és uraim, felolvasom önöknek a Pierson professzornak címzett táviratot, amely New Yorkból, a Nemzeti Történelmi Múzeumból érkezett dr. Gray-tól: „Keleti zónaidő 9,15. A szeizmográf csaknem földrengés erősségű lökést észlelt Princeton húsz mérföld átmérőjű körzetében. Kérem megvizsgálni. Aláírás Lloyd Gray, a Csillagászati Osztály vezetője”... Pierson professzor, lehet ennek a jelenségnek valami köze a Mars bolygón észlelt kitöréshez?

PIERSON: Aligha, Mr. Phillips. Ez talán csak szokatlan méretű meteorit, és az, hogy éppen most érkezett, csupán véletlen egybeesés. Mindenesetre megindítjuk a kutatást, amint a nappali világosság engedi.

PHILLIPS: Köszönöm, professzor úr. Hölgyeim és uraim, az elmúlt tíz percben a princetoni

observatóriumból közvetítettünk önöknek rendkívüli interjút Pierson professzorral, a híres csillagással. Carl Phillips beszél. Most visszakapcsolunk New York-i stúdióinkba. (Erősödő zongoramuzsika)

MÁSODIK BEMONDÓ: Hölgyeim és uraim, felolvassuk az Intercontinental Radio News legújabb közleményét. Toronto, Kanada: Morse professzor a MacMillan egyetemről jelenti, hogy keleti zónaidő szerint este hét óra negyvenöt perc és kilenc óra húsz perc között a Mars bolygón összesen három kitérés észlelt. Ez megerősíti a más amerikai observatóriumokból korábban kapott jelentéseket. Most, kicsit közelebb hozzánk, a New Jersey-i Trentonból következik egy rendkívüli jelentés. Közölték, hogy este nyolc ötvenkor egy hatalmas égő tárgy, valószínűleg meteorit, hullott egy farmra a New Jersey-i Grovers Mill szomszédságában, huszonkét kilométerre Trentontól. A felvillanó fény az égen több száz mérföldes körzetben látható volt, és a becsapódás zaja északon egészen Elizabethig hallatszott.

Elindítottunk egy különleges mozgó egyiséget a helyszínre, hamarosan hallhatják majd a kommentátorunkat, Mr. Phillipst, aki helyszíni beszámolót ad, amint Princetontól odaérkezik. Közben kapcsoljuk a brooklyni Martinet Hotelt, ahonnan Bobby Millette és zenekarának tánczene műsorát hallhatják. (Swing zene húsz másodpercig... aztán félbeszakad)

(...)

A Jó Pajtás szerkesztője nemrégiben felhívta a figyelmemet arra, hogy február 28-a a Kalevala napja. S talán a Gyöngyhalász témája is lehetne az eposz, s ezzel illeszkedne az egész lap fő tematikájához. Mai rovatunk tehát ennek az elvárásnak a jegyében jött létre. Gondolom a szerkesztő nem épp így gondolta...

A Kalevala milyen asszociációs láncot indíthat el bennünk? Kezdhetjük azzal, hogy az eposz világirodalmi műfaj, amely a nemzet születéséről szól. Világa héroszi: a szereplői istenek és hősök. Az eposz (a háborús, a kaland- és a történelmi regény ősfarmája) mindig valamely jelentős, a nemzet sorsát meghatározó eseményről szól. Az Iliász (Homérosz alkotása) a trójai háború történetét beszéli el, mely Trója pusztulásával ér véget. Ezt a művet szokás őseposznak vagy epepeidának nevezni. A másik Homérosznak tulajdonított (erről vitatkoznak a tudósok: egyes vélemények szerint két különböző szerző alkotásáról van szó) eposz (az újabb mitoszkritikai felfogások értelmében ez már a második eposzhagyomány sorába tartozik), az Odüsszeia, az ithakai király vándorlásainak történetét meséli el. Ha lefordítjuk a realitások nyelvére a történetet: a földközi-tengeri hajózás hőskorszakáról van szó, amikor a görög hajósok bejárták és felfedezték a tenger övezte világot, idegen és csodásnak tűnő kultúrákkal találkoztak. Akik

Kedves Olvasó Tanulók!

e referenciális olvasás művelői, úgy vélik, az Odüsszeia alapján még azt is ki lehet következtetni, hol, merre jártak az argonauták.

A nemzeti eposzok sorába tartozik a ófrancia Roland-ének, a germán Niebelung-ének, az oszláv Igor-ének és a finn Kalevala is. A magyar naiv eposz nem maradt fenn – Arany János Naiv eposzunk című tanulmányában virtuális, azaz feltételezett létezéséről beszél. Nyomai a regék, mondák, hősénekek világában maradtak fenn. Maga Arany János évtizedeken át küszködött a magyar nemzeti eposz feltámasztásával (a Daliás idők, a Csaba-trilógia azonban töredék maradt). Noha a reneszánsztól a barokkon át egészen a romantikáig számos műeposz íródott (a magyar irodalomban: Zrínyi Miklós Szigeti veszedelem, Vörösmarty Mihály Zalán futása, Arany János Buda halála stb.), mai látószögünkben itélve ezek nem fedik már a hőseposz jelenségeit, inkább a verses regény előzményeit, alakulási folyamatát jelzik. A 19. században ugyanis világossá vált (Arany János előtt is), hogy az eposz már mélységesen elavult műfaj, egy „hőstelen kor”-ban (erről szól a modern regényirodalom!) nincs létjogosultsága.

Felmerülhet hát bennünk a kérdés, hogyan szólíthatják meg az ősidők eposzai és hőstör-

ténetei a mai tanuló fiatalságot? Tartok tőle, sehogy! Vagyis csak általalkult formában.

Van erről egy személyes történetem. Az általános iskola alsó osztályaiban házi olvasmányként kell olvasni mese- és mondagyűjteményeket. Még a mesék világával valahogy elvontunk, de a mondákkal vért izzadtunk. Egy mai harmadikos gyerek ugyanis nem tud mit kezdeni, a lidérc-, a táltos- és garabonciás-történetekkel, s nem lelkesítik a történeti és a helyi mondák sem. Amikor azt a feladatot kapta, hogy olvasmányai alapján rajzoljon hősöket, lovagokat: a Lánglovagot, a Tűzlovagot és Optimus fővezért festette le. Vagyis a hősök világa cyber-térre transzformálódott tudatában, ahol a hősök transformensek és cyborgok.

S hogy került a mai Gyöngyhalászba a H. G. Wells Világok harca című sci-fi regényéből készült 1938-as rádiójáték részlete? Mint a „hősi világ” cyber space-szé, űrodüsszeiává való áthelyeződésének és -változásának kezdetét jelző történés.

Erről olvashattok majd következő számainkban is!

Írjátok meg a véleményeket!

Bence Erika

Az idén sem lesz biztonságosabb az internet

Az ESET biztonságtechnikai cég szakértői szerint (ők a NODE készítői) ebben az évben jó eséllyel találkozhatunk új kártevők tömegével a közösségi oldalakon, a Macintosh számítógépeken és az okostelefonokon. Szerintük az internet 2011-ben sem lesz biztonságosabb hely. A cég szakértői csoportba gyűjtötték, hogy milyen fenyegetésekkel kell majd szembenéznünk.

Mobilvírusok

Az okostelefonok növekvő népszerűségének köszönhetően a mobilkészülékeket érő támadások 2011-ben várhatóan többszöröződnek. A bűnözők számára az egyre növekvő piac jó terepet kínál, mivel a mobilbiztonsági szoftverek használata még nem tartozik a felhasználói kultúra alapelemei közé.

Zombik támadása

Az ESET adatai szerint a botnetek mérete a számítógépeket zombivá alakító fertőzések számával együtt folyamatosan növekszik. A bűnözők a hálózatok irányítására a legkülönbözőbb csatornákat – például a Twittert – használják. Jó hír, hogy a biztonsági cégek egyre nagyobb sikereket érnek el a nagyobb botnetek lekapcsolásában, de ennek ellenére számolni kell a hálózatok számának növekedésével.

Vírusok Mac-en

A Java/Boonana. A kártevő tavaly novemberi megjelenésével egyértelművé vált, hogy a Mac OS X alapú rendszerek elterjedésének köszönhetően a Macintosh számítógépek már vonzó célpontot jelentenek a bűnözők számára. Annak ellenére, hogy az Apple operációs rendszere szigorú biztonsági beállításokat tartalmaz, a felhasználók könnyen bedőlhetnek a megtévesztő kártevőknek, és maguk kapcsolhatják ki azokat a korlátozásokat, amelyek megakadályoznák

az ártalmas programok terjedését. Az ESET szakértői szerint a több platformon is terjedő károkozók elleni harcban egyaránt fontos a vírusirtó szoftverek alkalmazása és a felhasználók oktatása.

Mérgezett keresők

A legnagyobb keresők találati listájának manipulálása már 2010-ben is elterjedt volt. A technika lényege, hogy a bűnözők különböző keresőkifejezésekre optimalizálnak weboldalakat, majd megvárják, hogy a weblapjaik felkerüljenek a keresők találati listájának elejére. Miután ez megtörtént, megfertőzik őket, és rajtuk keresztül a felhasználók számítógépeit. A keresők ugyan folyamatosan próbálják kiszűrni az ártalmas oldalakat a találati listájukból, de a komolyan megtervezett támadásokkal szemben sokszor tehetetlenek bizonyulnak.

Fertőző közösségi oldalak

A közösségi oldalakon az adathalászok rendszerint valamilyen vicces, érdekes üzenettel, képpel vagy videóval keltik fel a felhasználók érdeklődését, majd egy alkalmazás segítségével megpróbálják megszerezni a személyes adataikat. A támadások hatására a Facebook több beállítást is elérhetővé tett, melyek segítségével szabályozható, hogy a különböző alkalmazások készítői milyen adatokhoz férhetnek hozzá. Ezeket azonban a felhasználóknak kell aktiválniuk, amire a legtöbben nem fordítanak kellő figyelmet. Az ESET szakértői ezért arra figyelmeztetnek, hogy a közösségi oldalakra csak olyan adatokat töltsünk fel magunkról, melyeket valóban bárkivel megosztanánk, és vegyük szigorúbbra a biztonsági beállításokat.

HAL 9000: komputer, a negatív filmhős

Az űrhajót irányító superkomputert 1951-ben agyalta ki Arthur Clarke (Sir Arthur Charles Clarke) brit tudós és tudományos író. Első ízben a Strázsa c. rövid elbeszélésében szerepelt a csodakomputer, melynek mesterséges intelligenciája van, és a negatív hős szerepét tölti be. Clarke elküldte az elbeszélést a BBC (az angol rádió) pályázatára, ám ott elutasították, mint blödlit. Szerencsére Clarke-ot nem olyan fából faragták, hogy könnyen földadja elképzelését: az elbeszélés motívumát továbbfejlesztve született meg 1964-ben a 2001: űrodüsszea c. tudományos-fantasztikus regénye. Négy évvel később Stanley Kubrick megfilmesítette a regényt, méghozzá olyan jól, hogy hamarosan nem lehetett tudni, mi a népszerűbb: Clarke regénye vagy Kubrick filmje. HAL 9000 – ez az intelligens komputer neve – pedig bevonult a történelembe. Az egész világ el volt ragadtatva képessé-

geitől, s míg az emberek fele úgy kezelte, mint írói/rendezői fantazmagóriát, a másik felénél kezdett derengeni: lehet, hogy még életükben meg is valósulhat valami hasonló.

Az említett regényben/filmben HAL 9000 (ami a Heuristicaly programmed ALgoritmic computer) David Bouman űrhajóparancsnok és helyettese, Frank Pool utasításai alapján irányítja az űrhajó összetett rendszereit. HAL 9000 Douglas Rain kanadai színész bársonyos hangján értekezik a személyzettel. HAL-t doktor Chandra alkot-

ta meg az Illinois állambeli űrkutatási laborban – legalábbis a film szerint. Nemcsak arra programozták be, hogy beszéljen, hanem főleg arra, hogy felismerje és teljesítse az űrhajósok kívánságait, érzelmeit, de tud például sakkozni is. A filmben nagy, villogó piros szemként látjuk. Igen ám, csak hogy HAL 9000 a film vége felé meghibásodik, feladatait – pl. az űrhajó irányítását – kezdi önállóan kezelni, figyelmen kívül hagyva a parancsnok utasításait. Teljesen bevadul, terroizálja a személyzetet, megpróbálja megsemmisíteni őket. Erre persze rájönnek az űrhajósok is, és az élet-halál harc során sorra kapcsolják le HAL 9000 tápegységeit, miközben az egyre ügyebb gyerekdalokat énekelget.

HAL 9000-hez hasonló komputerek jelennek meg Clarke későbbi regényeiben, az űrodüsszea 2010-ben, a Harmadik odüsszeában, valamint a 3001: végső odüsszeában is. HAL 9000 pedig hivatalosan is bekerült a filmtörténet 100 legnagyobb negatív filmszereplőjének listájába.

KOS

Vigyázz, aki egyből ezerwattos vigyorral indít, az nem biztos, hogy a javadat akarja, sőt, szervezkehdhet a hátad mögött is. Ha te tisztességes eszközökkel játszol, nincs mitől félned. A szerelemben most sem megy minden simán, de ezt már megszoktad, s az ok is megvilágosodik.

BIKA

Komoly veszekedésekbe keveredhetsz a héten, bár nagy patáliát csapsz, és sok kiabálás várható, a legtöbben melletted állnak ki. A hétvégét mindenképp szenteld a pihenésnek, különben ki fogsz készülni! Valamennyi bonyolult terv, amit az elmúlt napokban igyekeztél valóra váltani, végre kezd megvalósulni.

IKREK

Ha gondjaid vannak a világgal, most a barátaid, főleg az idősebb ismerőseid segíthetnek, jó tanácsaikat megfogadva gyorsan kilábalhatsz a depiből. Szerelmi ügyeid érdekesen alakulnak, most nagyobb kedved lesz játszani, mint komolyan venni mindent. A munka igen fontos szerepet kap most számodra.

RÁK

Mindenképpen következetesen, pontosan végezd a feladataidat, amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra – ez legyen a motód! Kíváncsi vagy, mikor bukkan fel végre az a személy, aki az álmaidban szerepel? Úgy tűnik, hogy a napokban nem mondhat szemet egyetlen meghívásra sem. Varázslatos romantikus program vár rád.

OROSZLÁN

Váratlanul nagy népszerűsége tehetsz szert a környezetben, imádod, ha fényezik az egódat, ám annyira hozzászoksz ehhez, hogy elég egy enyhébb negatív kritika, és máris hisztizni kezdsz. Nyugi, senki nem akar bántani csak segíteni szeretnének. Figyelj jól az egészségedre, mert az energia-tartalékaid kimerülően vannak.

SZŰZ

Csalódhatsz a barátaidban vagy a szerelmedben, egy kellemetlen ügy ráébreszt, lehet, hogy félreismerted őket. A hétvégén vigaszra lelhetsz egy különleges személy karjaiban, aki megérti a problémáidat. Kellemes meglepetésekre számíthatsz.

MÉRLEG

Ne keseredj el, ha úgy látod, a többiek nagyobb elismeréseket, több figyelmet kapnak, mint te, most érvénybe léphet az „utolsóból lesznek az elsők” elv. Hétvégén jó kis összejövetelre invitálnak, mindenképpen érdemes lesz elmenned. Romantikus perceket ígérnek a csillagok.

SKORPIÓ

Felfokozott bizonyítási vágyadból kifolyólag kétszer olyan aktív leszel, mint azt megszokhattad, egyfolytában tenni-venni akarsz. Ne szúrd le a környezetet, ha ők nem tartják ezt a tempót, inkább próbáld meg egyedül tevékenykedni! A szerelem lángja könnyen kialszik, ha nem megfelelő a kommunikáció.

NYILAS

Lehet, hogy elsőre kellemetlennek tűnő kritikát kapsz a környezetedtől, ám érdemes elgondolkodni, van-e valóság-alapja. Nem biztos, hogy mindig az a jó, ha dicsérnek, a fejlődéshez egy kis oltogatás is szükséges. Túlságosan keményen dolgoztál az elmúlt héten, lazíts egy kicsit!

BAK

Ha úgy tűnik, lesóványodott a pénztárcád, nem érdemes elkeseredni, mert nem tart sokáig ez az állapot. Néha ahhoz, hogy vonzd a szerelmet, a pénzt és minden más földi jót, csak annyit kell tenned, hogy hozod a szokásos elbűvölő, kedves formádat. Épp ilyen időszak van most.

VIZÖNTŐ

Jó kis galibákat okozol hanyag és kalandvágó természetedd, egy pár ember kifejezetten meggorrolhat rád emiatt. A hétvégén jó kis buliba hívnak meg, ahol szaftos pletykákkal gazdagodhatsz. Varázslatos vonzerőd végtelennek tűnik, és ezek a remek érzések felvidítanak.

HALAK

Szétszednek a barátaid, egyrészt sok szívésséget kérnek, másrészt ahogy közeleg a hétvége, egyre több meghívást kapsz. Ne próbáld mindegyiknek eleget tenni, mert az lehetetlen, inkább mérlegelj és csak azokra a helyekre menj el, ahol a legérdekesebb személyek partiznak majd! Elképesztően izgalmas napok várnak rád.

Egyszerű stresszkezelő praktikák

Stresszes vagy az iskolai vagy az otthoni dolgok miatt? Számtalan egyszerű dolgot megtehetsz annak érdekében, hogy csökkentsd a feszültséget.

Kacagj hangosan!

Néhány barátoddal nézzetek meg egy vígjátékot, és nevessetek egy jót! Minden ilyen alkalommal több oxigén áramlik a szerveidhez, a vérkeringésed felgyorsul, és a stressz elillan. Valójában már a pusztán gondolat, hogy egy jót kacagsz, elég ahhoz, hogy csökkentse a stresszhormonszintedet.

Simogasd meg a kutyádat!

A háziállatod nemcsak önzetlen szeretetet ad, hanem még az egészségednek is jót tesz. Amikor megsimogatod a kutyádat, még ha csak pár percre is, a testedben „boldogsághormonok” szabadulnak fel, például a szerotonin, prolaktin és oxitocin. Ugyanakkor ez csökkenti a felszabadult, káros stresszhormonok mennyiségét is. Ez pedig alacsonyabb vérnyomást, kevesebb idegességét, és még az immunitás fokozódását is jelentheti.

Pakold el a kacatjaidat!

Ha túl sok dolog vesz körül, az nyomasztó lehet, és hozzájárulhat a stresszhez. Idegességet okozhat, amikor nem találsz a könyvedet, a házidat vagy a kedvenc tolladat. Úgyhogy loomtalaníts ahhoz, hogy stresszmentesítsd magad. Tedd rendbe a fiókot,

a polcot és az asztalodat is egy csapásra! Egy rendezett hely megelégedést okozhat, erőt adhat. Ráadásul a nagytakarítás egy jó mozgásfajta is, óránként több mint 250 kalóriát égethetsz el így.

Igyál egy kis narancslevet!

Ez a savanykás üdítő, ami lehet, hogy már része a mindennapi reggeli rutinodnak, meglepő módon segíthet. A kutatók szerint a C-vitamin segít a hatékonyabb stresszkezelésben, a stresszhormonok (mint pl. a kortizol) szintjének csökkentésében játszott szerepe miatt. Ezenfelül még a C-vitaminban gazdag ételek, mint a narancslé, grépfrutlé, eper vagy a kaliforniai paprika, az immunrendszered felturbózásával is hasznodra válhatnak.

Énekelj egy dalt!

Kapcsold be a rádiót, vagy kezdj dúdolni a zuhany alatt! Mindegy, milyen a hangod, az énekléstől boldogabbnak érezheted magadat. Egy kutatásban részt vevő kórus tagjai azt mondták, hogy az éneklés jobb kedvre derítette őket, és kevésbé stresszesek voltak tőle. Az éneklés a tartásodnak és a légzésednek is jót tehet, valamint a szívednek és az immunrendszerednek egyaránt.

Sétálj egyet!

A mozgás nagyszerű módja a stresszoldásnak. Segít abban, hogy a tested endorfint termeljen, ami a neurotranszmitter (in-

gerületátvivő anyag) az agyban, amitől jól érzed magad. Arra is készítek, hogy koncentrálj, s ezzel segít abban, hogy elfeledd, mitől vagy ideges. Ha napos időben mozogsz, az szintén javíthat a kedélyeden. Ha gyors tempóban sétálsz legalább harminc percre, akkor pedig a napi mozgásszükségletedet is kielégíted, és annak stresszoldó előnyeit is még jobban kihasználod.

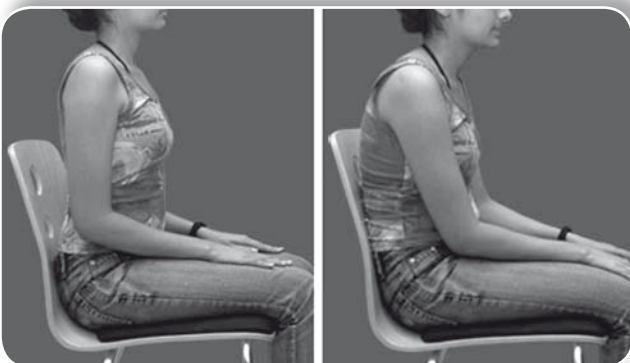
Rágózz!

A rágót többre is használhatod annál, hogy a leheletedet felhűsítsed. A kutatások szerint a rágógumi rágása a stresszt és az idegességet is csökkenti, valamint növeli a mentális teljesítményt feladatok végzésekor. Egy tanulmányban a rágózók azt tapasztalták, hogy kevésbé voltak stresszesek és rosszkedvűek.

Végy egy mély lélegzetet!

Az aromaterápia nem csak a gyógyfürdőbe való. Mindegy, hol vagy, ha mélyet szippantasz a levendulából vagy rozmaringból, attól sokkal nyugodtabbá válsz. Ezeknek az aromáknak a belélegzése csökkentheti a stresszhormon, a kortizol szintjét. De önmagában a mély belélegzés mozdulata is stresszoldó. A mély lélegzetvétel oxigént áramoltat a vérkeringéseden keresztül, és így segít megnyugtatni az egész testedet.

Négy dolog, ami tönkreteszi a tartásod

Nagy probléma manapság, hogy a fiatalok nem tudnak szépen járni, egyenesen ülni. Folyamatosan görnyedezünk helyett, hogy szépen kihúznánk magunkat, s lomhán, görbe háttal járunk, mikor méltóságteljesen vonulhatnánk is. Lássuk, általában mely dolgok teszik tönkre a tartásunkat!

A táskád

A táskád nem lehet nehezebb, mint a testsúlyod tíz százaléka. Mérd le, hány kilót cipelsz nap mint nap! Ha tíznél többet, szabadulj

meg a feleslegtől. Ha muszáj nehéz táskát vinned, szerezz be olyat, aminek széles és pántja (nem nyomja annyira a vállad), és néha tedd át a másik válladra, nehogy elferdüljön a gerinced.

Az edzésed

Sokan épp azokat a gyakorlatokat hagyják el, amelyek a tartás miatt fontosak. A kockás hasért és a feszes hátsóért mindent megtesznek, csak a hátizmokat felejtik el. Pedig ezek felelnek a jó tartásért. Csinálj pár törzsemelést hasonfekvésben tarkóra tett kézzel minden edzés végén. Próbáld ki a Pilatest vagy a jógát.

A számítógéped

Ha nem ülsz helyesen, előbb-utóbb púpos leszel. Előrenyújtod a nyakad, hogy jobban lásd a monitort, ettől a vállad előreesik, a hátad meggörbül, és olyan leszel, mint a Notre Dame-i toronyőr. Jobb, ha odafigyelsz, hogyan ülsz.

A cipőd

A balerinacipőkben a medence előreesik, ami rontja a hatást. Hordj néha magas sarkút, abban a lábad is szebb. De óvatosan! A túl magas sarok sem jó, válassz közepes sarkat. Így ki tudod húzni magad, és a medencéd nem billen előre.

Büszkék vagyunk rá

Péter Lea az Óbecsei Petőfi Sándor iskola nyolcadikosa. Kitűnő tanuló, nem múlik el rendezvény, szavaló- vagy mesemondó verseny, hogy ő ne lenne ott. Számos szép eredménnyel dicsekedhet.

Legutóbb Egerben hívta föl magára a figyelmet, ahol kimagasló eredményt ért el a szavalóversenyen. Első lett!

Lea örömmel mesél a versenyről.

– A XII. Ötágú Síp Üzenete elnevezésű szavalóversenyt január 29-én a magyar kultúra napja alkalmából Egerben, az Egri Kulturális és Művészeti Központ szervezésében tartották meg. A megmérettetésre, amelyen hetedikes és nyolcadikos tanulók vehettek részt, a magyarországi szavalók mellett határon túli magyar tanulók is érkeztek: Erdélyből, Felvidékről, Muravidékről, s mi, Vajdaságból.

– Hogy kerültél erre a vetélkedőre?

– Minden évben részt veszek a Szép Szó táborban, s a Vajdasági magyar Versmondók Egyesületének elnöke, Hajvert Ákos hívott meg erre a versenyre. Nemcsak én képviseltem Vajdaságot, ott volt a tordai Csíkos Dániel, a kishegyési Kőműves Noémi, a magyarkanizsai Széll Réka és Antóci Dorottya.

– A versválasztás nagyon is fontos. Mit szavaltál?

– Egy erdélyi költő, Horváth István: Tornyt raktam c. verse nagyon megtetszett még tavaly a Szép Szó táborban. Ott hallottam először ezt a verset, s mikor hazajöttem, megszereztem, mert nagyon megtetszett. Szeretek részt venni ebben a táborban, mert sokat tanulok a táborvezetőktől: Krekity Olgától, Barta Júliától, meg persze, Hajvert Ákostól. Erre a versenyre magyartanárnőm, Benák Erzsébet készítet föl, sokat gyakoroltunk...

– Sok résztvevője volt a versenynek?

– Igen, összesen negyvennégy szavaló mérte össze tudását.

– Első lettél. A többi vajdasági hogy szerepelt?

– A dr. Lisztóczy László (irodalomtörténész), dr. Kuser Judit (tanár) és Réti Árpád (színművész) összetételű zsűri bírálta el bennünket. Mindannyian díjat érdemeltek: Dorottya 3., Dániel, Réka és Noémi különdíjat kaptak.

– Mi mindent kaptatok a díszoklevélen kívül?

– Dísztárgyat, kulcstartót, Versek a borról c. könyvet, azután Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig és Vörösmarty Mihály: Gondolatok a könyvtárban c. köteteket.

– Szép élmény volt az egri tartózkodás?

– Igen, láttuk a Gárdonyi Géza Emlékmúzeumot, a várat, a várost, koncerten voltunk, megnéztük az Egri Színházban a Gűlbabát...

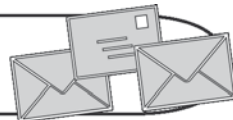
– Nyolcadikos vagy. Hova tovább?

– Az óbecsei gimnáziumba megyek. A szavalást ott is szeretném folytatni. Vonz a pedagógusi pálya, de addig még sok idő van. Lehet, hogy a színiakadémián kötök ki. Sosem lehet tudni.

Gratulálunk Leának, s kívánjuk, hogy még sok ilyen szép eredményt érjen el!

K. E.

MIZUJS?

Egy öreg ház története

A nyáron a szüleimmel ellátogattunk a temerini tájházba.

A ház előtt egy eperfa áll. Mikor beléptem a kapun, egy kemencét és egy kiszáradt kutat pillantottam meg. Rengeteg virág tarkította az udvart. A gangon régimódi mosógép porosodott. Az udvar hátsó részében istálló, műhely, fészerek és szalmakupacok jelezték, hogy a házban dolgozó emberek éltek hajdanán. Végre sor került arra, hogy a ház helyiségeit is szemügyre vehessük. Először a konyhában találtam magam.

Az asztal hímezett terítővel, a székek pedig horgolt párnákkal voltak díszítve. Az egyik falat polcsorok borították, ahol köpülő, tányérok, csészék, mozsár és csíkszedő volt felsorakoztatva. A mosdótál, a háziszappan és a vizeskanna a tisztálkodást szolgálták. A padlókat rongypokróc borította. Színes falvédők tarkították a szobát. Utána a hálószobába mentünk át. Itt két magas ágy, egy bölcső, négyzetes asztal és egy szekrény állt. A bútor akkoriban még kizárólag fából készült, nem úgy, mint mostanság. Az asztalon szentelt víz és egy szentkép volt elhelyezve. Ez annak a jele, hogy a ház valamikori lakói vallásos emberek voltak. A falon látható kereszt is ezt bizonyítja.

Megálltam egy berámázott fénykép előtt. Azon tűnődtem, hogy ez a fél óra alatt mennyi mindent megtudtam a családról, melyet ábrázol. Rájöttem, mennyire fontos megőrizni és ápolni hagyományainkat. A tárgyak, az írott emlékek, épületek és a népi hagyományok segítenek nekünk megismerni azt, hogy milyen volt őseink élete.

**Kovács Franciska, 7. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse**

Csantavér

Egy magyarórán a tanárnővel a szerelemről beszélünk. A fiúknak el kellett mondaniuk, hogy mit vettek észre a lányokon, aztán meg fordítva. Mindenkinek kellett egy verset írni, a legszebbeket pedig beküldtük a Jó Pajtásba.

Horák Emese, 6. b, Hunyadi János iskola

Február 19-én, szombaton tanítási nap volt, a keddi órarend szerint tartották meg az órákat. Minden gyerek nagyon bánatos volt, hogy szombaton kell iskolába menni.

Vörös Bence, 6. b, Hunyadi János iskola

A Nemzeti Tankönyvkiadó meseíró pályázatára furcsa eredetű szavakat kaptunk, amelyekről eredetmesét kellett írni. Én például a boszorkánylépte fűről írtam egy mesét.

Ander Patrícia, 6. b, Hunyadi János iskola

Mennyire vagy anyagias?

1. Hány pár sportcipőd van?

- a) Öt: minden stílusú farmerhez egy-egy.
- b) Egy a suliba, egy a bulikba.
- c) Csak egy, mindenhez ezt hordom.

2. Szerinted az orvosok munkájában az a legjobb, hogy...

- a) ...nagyon sok pénzt keresnek a magánpraxisukban.
- b) ...a munkájuknak élnek, és mellesleg jól is keresnek.
- c) ...segíteni tudnak másokon.

3. Amit mindig megnézel, ha veszel magadnak egy új felsőt, az...

- a) ...a márkája.
- b) ...az ára, mert nem vehetek meg akármit.
- c) ...az, hogy mennyire kényelmes viselni.

4. Már alig várod, hogy beszélgethess az új osztálytársnóddal, mert...

- a) ...köztudottan „millás” családból származik.
- b) ...ránézésre olyan fazon, mint én és a barátaim.
- c) ...nagyon jó volt az angolórán!

5. A kedvenc ajándékod, amit a legjobb barátnődtől kaptál...

- a) ...egy márkás parfüm volt.
- b) ...kedvenc énekesed/bandád legújabb lemeze volt, mert lemaradtál a koncertről.
- c) ...egy fotóalbum volt a közös emlékeinkről.

6. Hány mobiltelefonod volt az elmúlt két évben?

- a) Négynél több, mert mindig megvettem a legújabb készüléket.
- b) Kettő, de csak azért cseréltem le a régit, mert kamerásat szerettem volna.
- c) Egyetlen egy, azt is használtan vettem.

Szerinted számít, hogy kinek milyen telefonja, autója, háza van? Vagy ezek csak azoknak fontosak, akik a gazdagságukkal akarnak hencegni? Teszteld magad!

Értékelés

Számold össze a válaszaid, hogy megtudd, mennyire vagy „Material Girl”!

A legtöbb az a: A pénz beszél

Mindent akarsz – és persze azonnal. Nem maradhatsz le a legújabb trendekről: mindegy, hogy öltözködésről vagy zeneletöltésről van-e szó. De nem lehet, hogy a menő cuccok iránt érzett sóvárgással csak megpróbálsz elnyomni magadban az igazi szerelem iránti vágyakozásodat?

A legtöbb a b: A pénz boldogít

Gyakran vásárolsz magadnak menő holmikát, mert tudod, hogy azok tényleg jó minőségűek és tartósak. Igazad van – és ha megengedheted magadnak, hogy a zsebpénzedet ilyesmire költsd, hát tedd nyugodtan! De vigyázz, hogy ne azért szerezd be a legújabb mobiltelefont, mert a többi lánynak már van, és nem akarsz lemaradni.

A legtöbb a c: A pénz nem számít

Okosan teszed, ha takarékoskodsz, és alaposan végiggondolod, hogy mikor mire költöd a pénzedet. De az sem jó, ha garasoskodsz, és kényesen ügyelsz arra, hogy megmaradjon a pénzed. Nem kell mindig túrkálóból öltözködnöd, használt CD-eket és antikvár könyveket vened! Néha beszerezhetsz magadnak egy-egy vadiúj cuccot is.

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 6. osztályos lány vagyok. A gondom az, hogy nehezen megy nekem a tanulás. Elolvasom a tananyagot ötször is, és mégsem tudom megjegyezni. Ez idegesít. Ha felszólítanak, nem tudom választ. Rengeteg mindent megpróbáltam a céloom érdekében, de nem segített semmit. Mit tegyek? Kérem, segítsen!

Platty”

Válasz:

Kedves 6. osztályos Platty!

Hogy jó úton haladsz a változtatásokban, gondok orvosolásában, ezt az is jelzi, hogy megfogalmaztad a problémádat, és segítséget is kérsz. Úgy látszik, a tanulást illetően valamit nem úgy csinálsz, ahogyan kellene. Ahhoz, hogy mi is az pontosan, sajnos, alapvető információk hiányában, így látatlanból és a leveledből nem tudhatom pontosan, csak feltételezhetem. Jó lett volna, ha leírod, hogy milyen tanuló voltál eddig, voltak-e már alsóban is ilyen tanulási gondjaid. Azért remélem, hogy a válaszom segít majd abban, hogy feltérképezd a hiányosságaidat, és javíts a tanulási szokásaidon.

Először is tudnod kell, hogy a tanulás a megismerési folyamatok egyike, egy fajta információszerezési, -feldolgozási és -átadási folyamat.

Ha a tanulási folyamatot információelméleti szempontból szemléljük, akkor a következőket látjuk: adva van a tanár, a tankönyv által kibocsátott információk halmaza – az input vagy bemenő információ. Ezek az információk több csatornán kerülnek a befogadóhoz (látás, hallás, mozgás, tapintás stb.). A tanuló, a befogadó egyfajta „fekete doboz”, amelyekben nem tudjuk pontosan, hogy mi történik, milyen tulajdonságok hatnak arra, hogy hogyan fogja feldolgozni az információt, amit felé közvetítenek. Hogy ez miért rejtélyes egy kicsit, hát mert sokféle tulajdonsága, képessége, szokása van az embernek. A legfontosabbak közé tartozik az egyén értelmi képessége (alapvetően lehet átlagon aluli, átlagos, átlagon fölüli), a tanulási szokásai (rendszeresen, mindennap tanul-e), milyen tanulási stratégiákat alkalmaz (pl. a ismételő stratégiát, amit te is használ, vagy éppen a feldolgozó stratégiát, amivel a megértésre törekszik, vagy az átszervező stratégiát, amely a megtanulandó anyag átszervezése olyanná, amit a tanuló meg tud érteni – hogy csak az alapvetőket említsem), hogyan szeret tanulni (egyedül, párban vagy csoportosan), milyen a memóriája, az olvasási és íráskészsége, mennyire motivált a tanulásra, vagyis mennyire akar tanulni, milyen otthoni feltételei vannak, a tanulási attitűd – a tanulás iránti pozitív vagy negatív beállítódottság, viszony. Ide tartozik még, hogy hogyan is áll a tanuló az önbizalom, önértékelés kérdéseiben, és még hosszan sorolhatnám a különböző belső tényezőket, amelyek hatással vannak az egyénre, a tanulóra. Szóval benne folyik az információk (a tananyag) feldolgozása. Ezután jön a harmadik lépés, a feldolgozott információk kimenetele – vagyis az output, amely a mi tanulóink esetében lehet: szóbeli – felelés, írásbeli – dolgozatírás, ellenőrzőírás, fogalmazás, vagy viselkedés – gyakorlat kivitelezése.

Rólad pedig csak annyit tudunk, hogy ötször is elolvasod az anyagot. Nem tudjuk, hogy a második olvasáskor ceruzával a kezeden aláhúzd-e a lényeges dolgokat, kiemeled-e pirossal a meghatározásokat. Ha valamelyik szónak nem tudod a jelentését, utána nézel-e, hogy mit is jelent (értelmező szótár, idegen szavak szótára, szerb-angol, német szótár stb.), vagy csak papagáj módjára újra és újra elolvasod. Valamilyen színnel kiemeled-e a fontos neveket, dátumokat. Áttanulmányozod-e a képeket, grafikonokat. Amikor a lényeges dolgokról van szó, felteszed-e magadnak a következő nagyon fontos kérdéseket: KI?, MIKOR?, HOL?, MIÉRT?, MIT CSINÁLT?, MI TÖRTÉNT? A kérdések folyamatos megválaszolása segíti az olvasottak, a tanultak megértését és átgondolását. Használod-e a tankönyvben található kérdéseket, megpróbálsz-e válaszolni rájuk, ha nem tudod a választ, megkeresed-e őket a leckében? Megpróbálsz-e

saját magad kérdéseket feltenni az elolvasott tananyaggal kapcsolatban? Használod-e tanulóskor a füzetet, a füzetbe írt vázlatot? Csak ezt próbáld megtanulni, vagy ezt csak vezérfonalként használod, egyfajta gerincként, amire utána ráépíted az ezzel kapcsolatos tudásodat a tankönyvből, a munkafüzetből, lexikonokból, internetről gyűjtött információk alapján? Ha ilyen módon, megértésre alapulva fogsz a tanulásához, biztos, hogy nem lesz szükséged annyiszor újraolvasni az egészet.

Ha pedig ehhez még megpróbálsz hangosan megválaszolni a tankönyvbeli és a magadnak feltett kérdéseket, és hallod a saját feleletedet, már gyakoroltad a kimenetelt is, a felelést, így nem kell állandóan azon gondolkodnod, hogy hogyan fogalmazd meg a tanárnak a válaszokat, hisz már van „gyakorlatod” ebben. Ha így dolgozol a szöveggel, sokkal több cöveket versz le az agyadban, ezért sokkal több irányból tudod majd a tanultakat megközelíteni, ha tesztíráskor, feleletnél kutatsz az emlékeidben. Kevésbé fenyeget a rövidzárlat veszélye, hiszen ha az egyik emlékeztető cöveket nem találsz, ott van még két-három másik. Sokat segít az éppen olvasott szakasz azonnali, saját szavaiddal való hangos átfogalmazása is – állítják a tanulás tanításával foglalkozó szakemberek.

Amennyiben változtatni akarsz a tanulási szokásaidon és eredményesebb szeretnél lenni, nagyon fontos, hogy egész hétre készítsd el a napi beosztásodat, hisz nem hiába használják a jó menedzserek a határidőnaplót, kalkulátort, palmtopot, tervezik az idejüket, lejegyzik a feladataikat. Jó, ha pontosan tudod a feleléstől a lefekvésig, mikor mi a dolgod. Mikor iktathatsz be barátkozást, pihenést, lazítást, mert erre is mindenkinek szüksége van. Ez a heti és napi tennivalók listája. Ha számítógépen dolgozol, ott is vezetheted, de talán hatásosabb, ha írásban készülsz el, és mindennap felerősíted a szobádban egy jól látható helyre. Erre a listára tüntesd fel az összes iskolán kívüli rendszeres vagy alkalmi programodat is, és azok időszükségletét, a feltétlenül megtanulandó, elvégzendő leckeiket, azok időszükségletével együtt. A napi tennivalók listájáról azonnal leolvasható, ha túl sok programot szerveztél magadnak, és nem marad elegendő idő a tanulásra. Etől persze még lehet, hogy nem a tanulást fogod választani.

De lehet, hogy hatni fog a lelkiismeretedre, és emlékeztet a magadnak kitűzött célra, hogy jobb tanulmányi eredményt szeretnél. Mert változtatni és tanulni is akarni kell! Emellett vezess rendszeresen LECKEFÜZETET.

Általában már az órán felírod a füzet vagy a könyv végére, rosszabb esetben egy cetlire, esetleg bekarikázod, hogy mi a lecke, de mire hazaérsz, könnyen elfelejtheted az egészet. Ha viszont ott van az egyedi és zseniális leckefüzeted, és benne minden, amit az iskolával kapcsolatban NEM SZABAD ELFELEJTENI, akkor lovon vagy! Ha pedig valami nem úgy sikerült, ahogyan szeretted volna, gondold át, hogy mi volt ennek az oka.

Hogy még biztosabb legyél a dolгодban, fordulj bizalommal az iskoládban dolgozó pedagógushoz, pszichológushoz, ők is biztosan segítenek abban, hogy kialakítsd a helyes munkaszokásokat, és megtaláljad a számodra legmegfelelőbb tanulási stílust, stratégiát, modalitást, ami majd az eredményes tanulásához vezet. És legyél kitartó! Ne csüggedj, ha nem sikerül rögtön elsőből a változtatás.

Ha úgy tűnik, hogy bonyolult az egész, sok az irkálás, tudnod kell, hogy minden, amit leírnak, és megfogalmazunk szándékként, sokkal erősebb hatású, mintha csak gondolatainkban köteleztük el magunkat. Ha a sokat halogató diákok közé tartozol, érdemes figyelmeztető cédulákkal körülvélned magadat. Ha elgyengülsz, és a lustálkodást választod, legyen, ami figyelmeztet az idő múlására, és persze a végső célodra, amit kitűztél magadnak: a kitűnő, jeles, jó stb. tanulmányi eredmény, vagy tantárgyanként a kívánt osztályzat.

Nekünk meg nem marad más hátra, minthogy reméljük, hogy tanácsaink hasznosak voltak számodra, és kitartó leszel a kitűzött céljaid elérésében. Várjuk beszámolódat arról, hogy hogyan haladsz a változások útján, miről szeretnél még többet tudni a tanulással kapcsolatban.

Mazsola mesék

Tavalyi bogáncs

Ha Mazsola sétálni ment Egérkével, többnyire csak bosszankodott. Az a szemfüles Egérke ugyanis mindig talált valamit útközben: hol egy szép, csíkos gerletollat, hol valami színes kavicsot vagy ágacskát, aminek manóformája volt.

Mazsola sosem talált semmit. Persze, ha turkálhatott volna, ő is talált volna mindenféle csontot, gombot, üvegcserepet, rozsdás patkót, magokat, gyökereket. De ez a fagyos idő nem turkálásra való.

Egyszer azért Mazsolának is kedvezett a szerencse: az árokszélen tavalyi bogáncsot talált.

– Ide nézz, mi van nekem! – mutatta Egérkének büszkén.

Az meg csak fintorgott.

– Tavalyi bogáncs! Hiszen ez semmire sem jó! Nem lehet belőle kósárcát készíteni, ez csak szemét!

– Dehogyan szemét! – védte Mazsola a kincsét. – Jó ez is valamire!

– De mire?

Mazsola körülnézett. Az ám, mire jó a tavalyi bogáncs?

Felettük lomhán szárnyalt el az öreg varjú. Mazsola megörült.

– Nézd csak, Egérke! Ha ezzel a bogáncsral megdobom Varjút bácsit, beleragad a tollába!

Úgy is lett! A bogáncsgombolyag puhán repült, s úgy megakadt a vén varjú tolla között, hogy az mit sem vett észre.

– Milyen ügyes vagy! – mondta Egérke elismeréssel. – Röptiben eltaláltad!

Mazsola dagadó kebelrel ment haza. Otthon azonban kellemetlen meglepetés fogadta: Varjú bácsi ott ült a kályha mellett, szárnya tollán a bogáncsgombolyaggal.

„Ha tudtam volna, hogy hozzánk repül, nem dobtam volna meg bogáncsral! – riadozott Mazsola. – Mit szól majd Manócska, ha észreveszi?”

Ezek a gondolatok annyira elfoglalták, hogy köszönni is elfelejtett. Manócskának kellett rá figyelmeztetnie.

– Biztosan a hideg vette el a szavát – mondta a varjú. – Nekem is majd összefagyott a csőröm, míg idáig repültem. A szárnyamat meg még most sem érzem!

Azzal szétterítette szárnyát, hogy jól átjárja a tűzhelyből kiáradó meleg.

– Nini! – mondta Manócska. – Mi az a gubanc a szárnyadon?

A vaksi varjú addig-addig nyújtogatta a nyakát, mígnem ő is felfedezte a tolla közé ragadt bogáncsot.

– No még ilyen! – káromta bosszúsan. – Hát ez meg hol akadhatott a tollamba?

– Valószínűleg a réten! – mondta Manócska, a varjú azonban tiltakozott:

– Nem, dehogy, a réten le sem szálltam, siettem, hogy mielőbb ideérjek. Hernyó legyek, ha ezt a bogáncsot nem úgy dobták rám!

– Kik? – kérdezte Manócska tágra nyílt szemmel.

– Kik? Hát várj csak... Ha jól meggondolom, más nem tehetett, csakis azok a garázda mókusok ott az erdőszélen!

– Lám, az meglehet – vélte Manócska. – Azok mogyoróhéjjal is szoktak hajigálózni.

– A mogyoróhéj is rendetlenség, hanem ez a bogáncs, ez már ki-mondott szemét! És szeméttel hajigálni engem, tisztességben megöregedett varjút!

Manócska összecsapta a kezét.

– Micsoda időket élünk! Hogy ilyen megeshet! Szörnyűség, igazán szörnyűség!

– No de nem hagyom annyiban! – hangoskodott a varjú. – Hideg ide, hideg oda, most azonnal szárnyra kelek, és berepülök egyenesen a Futrinka utcába, a Csőr szerkesztőségébe! Ott teszek panaszt, ott én!

– Hát bizony – helyeselt Manócska –, az ilyen haszontalan népség megérdemli, hogy kiszkeresszék!

A varjú tűzbe vágta a bogáncsgombolyagot, és miután Manócskától elbúcsúzott, az ajtó felé indult. Ott azonban Mazsolába botlott.

– Hát te miért kuksolsz itt a küszöbön? – nézett rá meglepődve.

– Jaj, Varjú bácsi! – szepegett Mazsola. – Ne tessék a mókusokra panaszt tenni!

– Még pártolod őket? – háborodott fel a varjú. – Azt a szeméthajigáló, garázda társaságot?

– Bizony, Mazsola, ne szólj bele abba, amihez nem értesz! – figyelmeztette Manócska is Mazsolát.

– De ehhez értek, Manócska!... Tudom, hogy nem a mókusok dobták meg Varjút bácsit! – sírta el magát Mazsola.

A varjúnak tátva maradt a csőre.

– Nem a mókusok? Hát akkor ki?

– Valaki más – felelt Mazsola olyan halkán, mint az egércincogás. A vén varjú nem is értette.

– Tessék? – hajolt le Mazsolához kíváncsian. Manócska azonban, aki jobban hallott, no meg Mazsolát is közelebbről ismerte, közbelépett:

– Én már tudom, ki volt a tettes, Varjú koma! Majd beszélek a fejével, s biztos vagyok benne, hogy még egyszer nem fog bogáncsot hajigálni a tollad közé!

No, ebből már a vén varjú is szót értett. Ráhunyorgott Mazsolára, megsuhintotta kicsit a szárnyával, azután kiröppent az ajtón.

Nagy-nagy csend maradt utána. Olyan nagy csend, hogy Mazsola hokkanni sem mert. Csak nézett ijedten Manócskára. Az meg odament hozzá, és egy kemény barackot nyomott a feje búbjára.

– Ha még egyszer ilyet hallok rólad, nem engedlek el többet sétálni – mondta szigorúan –, sem Egérkével, sem mással!

Mazsola lehajtotta a fejét. És egyszer csak Manócska simogató kezét érezte a tarkóján. Csodálkozva nézett fel. És mikor látta, hogy Manócska mosolyog, nem tudta, mit is gondoljon.

Manócska sietett megmagyarázni neki.

– A barackot a bogáncshajigálásért kaptad – mondta Mazsolának. – A simogatást pedig azért, mert nem hagytad, hogy a te turpisságodért mások szoruljanak.

Vásárolj zölden, életet menthetsz!

Ami a bevásárlószatyrokat illeti, a műanyag vagy papír dilemmája épp akkora talány, mint a tyúk vagy a tojás. Az igazság az, hogy a statisztika mindkét fajta zacskó esetében nyugtalanító. Először figyelembe vesszük a lehetőségeket, amik nem igazán tűnnek megfelelőnek, de miután szembesülünk tényekkel, és találunk néhány egyszerű megoldást a plasztik avagy papír kérdés-re, azt mondjuk: kösz, egyiket sem.

Dél-Afrikában „nemzeti virág”-ként is hívják a műanyag zacskókat, mert nagyon sok repked a kerítésekről, bokrokba ragadva. A National Geographic hírei szerint évente 500 milliárd és egy trillió közé tehető a világszerte felhasznált papír- és plasztikzacskók száma. Évente körülbelül 100 ezer madár hal meg a műanyag szatyroknak köszönhetően – a bálnák, teknősök és más tengeri állatok számát szintén 100 ezerre becsülik.

Az Egyesült Államokban 12 millió horod olaj kitermelése szükséges ahhoz, hogy

kielégítse bevásárlószatyor-igényeiket. És aztán ott van az az aprócska bomlási probléma: 500 év a szemétkerakóban.

Oké, akkor papír?

Nos, tulajdonképpen a papírzacskók előállításához több energiát igényel, és nagyobb levegő és vízszennyezéssel jár, mint a műanyag zacskók előállítása. A papír újrahasznosítása sokkal nagyobb energiaintenzitású, mint a műanyagé, és akkor még a sok fáról nem is beszéltünk. 1999-ben 14 millió fát vágta ki, hogy előállítsák az abban az évben elhasznált 10 billió papírzacskót.

Néhány tipp

1. Tegyéél néhány nejlonzacskót (amiket kis csomagokban árulnak) a zsebedbe, így felkészülhetsz a váratlan eseményekre!

2. Halmozz fel néhány anyagtáskát (kender, juta, vászon, pamut, újrahasznosított műanyag, textil stb.) a nagyobb bevásárlókörutakra.

3. Az újrahasznosítható műanyag- és papírzacskók segítenek, használd őket, míg el nem szakadnak, aztán jöhet az újrahasznosítás!

4. Ha piacra mész, használj fonott kosarat!

5. Ha a zacskaid nélkül elakadnál vásárlás közben, válassz műanyagot: a statisztikák összehasonlítása alapján a két „gonosz” közül ez kevésbé az. Próbáld meg újrafelhasználni, amikor alkalmad adódik rá, vagy kösd csomóba, nehogy a szél a szeméttelről a vízbe, fákra fújja!

Reméljük, egyszer mindez megszokássá válik, a hanyagság megszűnik, és úgy tűnik majd, mintha soha nem lehetett volna másképpen csinálni.

Öt könnyű tipp a formás lábakért

Lusta vagy sportolni, fitneszterembe járni? Íme néhány egyszerű tipp, mellyel könnyen megmozgathatod testedet!

Válaszd a lépcsőt!

Tudjuk, a lift sokkal kényelmesebb, de hogy egy kicsit megmozgasd a lábaidat, fenekedet, válaszd a lépcsőt! Hidd el a lépcsőzés formában tart, sőt még a plusz kilóktól is megszabadulhatsz.

Sétálj!

Ha a sulid nincs több kilométeres távolságra, akkor inkább válaszd a sétát! A gyaloglás edzésben tart, ráadásul megmozgatja az összes izmodat. Naponta ajánlott a közepes tempójú séta, minimálisan 30-40 percig.

Shoppingolj!

Kösd össze a kellemet a hasznossal! A kirakodóvásárokat, kirakatokat böngészve megmozgathatod a lábaidat. Kikapcsol, és mégis

átmozgat, persze, csak ha gyalog teszed.

Kapcsolódj ki a kutyusoddal!

Házi kedvenceddel vedd irányba a parkokat és kapcsolódjatok ki! A játékot nemcsak a kutyusod hálálja meg, hanem a szervezeted is.

Vedd kezedbe a portörölt!

Bár sokan utalják a házimunkát, mégis hasznos sport lehet azoknak, akik nem szeretnek sportolni. A takarítás során nemcsak tisztává varázsolod a lakást, hanem még megmozgathatod testedet is. Nem utolsó sorban a szüleid is büszkének lesznek rád.

Csipkebogyó

A védelmező vitaminbomba

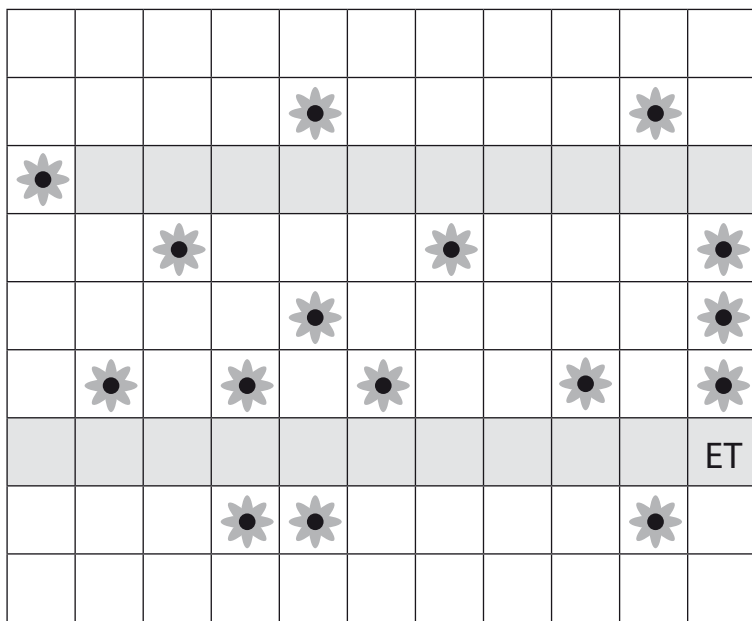
A csipkebogyó illata, aromája felidéri a gyermekkort. Nagymamánk kertjét, az általa készített forró, gyógyerejű teát. A csipkebogyó igazi vitaminbomba, éppen ezért télen nem árt minél több csipkebogyóteát fogyasztani: garantáltan elkerül minket a nátha.

A szervezet védelmezője

Fokozza a szervezet ellenálló képességét, megerősíti immunrendszerünket. Hurutos megbetegedések esetén is remek gyógyír, gátolja a gyulladások kialakulását. A héjában található anyagok segítik az emésztést, de óvatosan bánjunk vele, mert nagyobb mennyiségben hasmenést is okozhat. Vesekő esetén is jól alkalmazható, vízhajtó hatású. A szervezet magnéziumraktárait is feltölti, és gátolja a meszesedést. A-, B1-, B2-, P- és K-vitamin található benne, de legfontosabb hatóanyaga a természetes C-vitamin. A C-vitamin részt vesz az oxidációs folyamatok szabályozásában, erősíti a véretek falát, szilárdítja a kötőszövetet, fokozza a szervezet védekezőképességét, ellenállását a fertőzésekkel, betegségekkel szemben. Megelőzőként segíti a csontok erősödését, szilárdságát és a csontképződést.

A csipkebogyót gyógytea, gyümölcsbor, szörp vagy lekvár készítésére használjuk. A csipkebogyóból készített italok nagyon sok C-vitamint tartalmaznak, ezért a napi fogyasztásával a szervezet ellenálló képességét növelik. Alkalmas még saláták, gyümölcssaláták ízesítésére vagy bőlé készítésére. Bort is készítenek belőle.

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

- Itt vannak a fagyosszentek, uram.

- ...

A választ a rejtvényben talárod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.

Kétbetűsek: AL, AT, ÉJ, ÉL, VD.

Hárombetűsek: ADD, EBR, ELÓ, OZZ, SÍN, ÜDE, YEN.

Négybetűsek: BUSZ, LŐJJ.

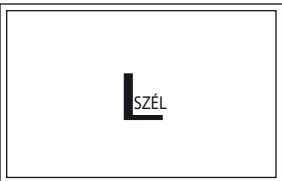

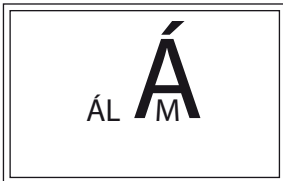

Ötbetűsek: ÁZTOK, BABUS, EBADÓ, ÉKEZI, LEJTŐ, ÓBSIT, TALAJ.

Hatbetűs: ALAKÍT.

Kilencbetűs: ZAJOS LESZ.

Tizenegy betűsek: ÉLETVESZÉLY, TENGERSZINT.

Betűrejtvények

1 2 3 4

Skandináv rejtvény (7.)

1962. február 20-án az első amerikai űrhajós hátramszor kerülte meg a Földet.
Rejtvényünkben az űrhajós és az űrhajó nevét rejtettük el.

	KÖLTÉSZET	ROBBANÓ-SZER	LELŐG BETŰI	KÉSŐN JÖN HAZA	MAGAM	ZÚR	
	JAPÁN	TORMA SZERBŰL	HÉLIUM	ESZENYI ENIKÓ	SŰN BETŰI	NÉVELŐ	
OKOS	EGYFAJTA FALIÓRA HANGTALÁN NÓTA	JUTATT IRKA VÉGE NÉLKŰL	H.	HELYET FOGLAL	BETAKARÍT	MÖGÉ ELLENTÉTE	AJTAI ANDOR LEVEGŐ GÖRÖGŰL
AROMÁJA						JÉG SZERBŰL	
1000	ÉDESvíZI HAL	GÖRÖG BETŰ	MAJDNEM BEA	A VÉRTANŰK VÁROSA	EMEZ BETŰI	RÓMAI PÉNZ V.	AJTAI ANDOR LEVEGŐ GÖRÖGŰL
OLASZ VÁROS	VAN IDEJE		TISZA-PARTI HELYSÉG				
HIRTELEN KIHÚZ FŰSZERLÉ ÉK. NÉLKŰL	MAR BETŰI	FOHÁSZ	OLASZ-ORSZÁG	... SÁMUEL AFRIKAI UTAZÓ NORD	SUGÁR	SZÁJSZÉL	50
		ARGON					
	FÉLTŰ						

Találós kérdés

1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						

- Mi történik, ha egy hóember szerelmes lesz?

Ha kitöltöd a rejtvényt, megtudod.

Vízszintesen: 1. Ostoba, 2. Hivatali eljárásért fizetjük, 3. Széllle párosult hóesés, 4. Spanyolfal, 5. A Don folyó jelzője, 6. A közlekedés lebonyolítására szolgáló építmény, 7. Pásztor.

(A válasz az átlóban.)

Szóbetoldó

		A					Ó		
	T	A					O	S	
A	T	A					M	Á	NY
M	E	G					Ó	Z	Ó
	V	A					T	Ó	
		S						T	

Csak egyetlen szót kell találnod, amellyel mind a hat sorban értelmes szót alkothatsz.

Egy kis földrajz

I	I	Á	R	A
K	E	K	TT	L
N	R	K	L	G
B	R	H	M	E
Á	Á	N	E	A

Rejtvényünkben egy Afrika-utazó és egy afrikai sivatag nevét találsz, ha a lóugrás szabályai szerint fejed azt.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Szókihúzó

R	V	A	C	O	G	Ó
A	E	F	E	N	Y	Ő
H	I	I	L	L	E	M
I	L	R	O	Ó	R	A
V	D	G	R	É	T	I
Ó	Ó	Á	O	D	Y	E
H	R	S	Z	I	A	I

ELORÓZ GYERTYA ILLEM RÓDLI
FENYŐ HÓVIHAR ÓRA SZIA
GRÉTI HÓGOLYÓ RÁRÓ VACOGÓ

Keresd meg a fenti szavakat, és húzd ki a betűrengetegből: balról jobbra, jobbról balra, fentről le, letről fel és az átlók irányában. A megmaradt betűkből, ha összeolvasod, egy fenyőfajta nevét kell kapnod.

Nyelvtörő mondóka

J.BB .EGY L.DNY.K
T.Z TY.KNY.KN.L

Pótold a hiányzó magánhangzókat.

A 6. szám megfejtései

Berakós rejtvény

- Három kiló harminc deka.

Betűrejtvények

1. meghátrál, 2. elemeli, 3. szerencsés, 4. feleség

Keresztiszavak

Vízszintesen: kalandozó, elindulok, megcélozza

Függőlegesen: parancsol, szándékos, mandulafa

Lóugrásban

Dehogy haragszom, keresse csak.

Körszámtan

70 - A köröcikkben levő számokat összeadjuk, majd beírjuk a következő köröcikkbe, végül megszorozzuk 7-tel, és ilyen sorrendben folytatjuk.

Betűdominó

Csukás István

Közmondás

Eb után ugat a kutya.

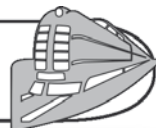
Az 5. skandináv rejtvény megfejtéséért könyvjutalmat kap:

Kószó Lénárd, Torda

A fekete lovag

Hunyadi József regényéből
írta és rajzolta Fazekas Attila

Álmosd

stílusban épült kétszáz éves épület eredeti vilóságában maradt fenn; a Kölcsey család egyetlen épségben megmaradt kúriája. Az állandó tárlat mellett – stílusosan – a házban működik a tízezres állománnyal rendelkező községi könyvtár. A ház szabadkéményes konyhájában megismerkedhetünk a korabeli felszerelésekkel, a ház alatti régi pincében pedig az érmelléki szőlészet és borászat emlékeivel. (Az Érmellék a Partium egyik térsége. Elhelyezkedése Bihar és Szilágy megyék közé tehető, a Kraszna és Berettyó folyók közé. Nevét a rajta áthaladó Ér patakról kapta. Híres a szőlészete és borászata. Kiterjedése, vagyis, hogy mekkora területet ölel fel, vitatott kérdés. Kölcsey Ferenc mellett Kazinczy Ferenc és Ady Endre is az Érmellék szülőtte.) A Kölcsey Emlékház természet szerűleg irodalmi és más kulturális, tudományos rendezvények, összejövetelek helyszínéket is szolgál.

Igazából Álmosd hírnevét nemcsak Kölcsey Ferenc munkásságának helyi kötődései jelölik. Nagyon messzire vezethető vissza és nevezetes a lejegyzett története. Első írásos említése 1261-ből való (Almus). A település neve az egykori Álmos (Almus) személynév d-képzős változata. Nevét régen többféle változatban is írták: Alumas, Almuz, Almus, Almos formában is. A település a Chyre nemzetség ősi fészke és temetkezőhelye volt. 1261-ben V. István király Álmos fia Chyre részére már új adománylevelet ad a településre. Az Álmosdi Chyre család 1554-ig, a család kihaltáig bírta Álmosdot. A család kihalta után a falut Thy Ferenc királyi lovászmester kapta adományba. 1442-ben a Zoárdfiaknak is birtoka. 1554-ben adományként Dobó István tulajdonába került. 1604. október 15-én Álmosd határában arattak győzelmet Bocskai István hajdú Bastá császári tábornok serege fölött.

Az 1600-as évek utáni időkben több birtokosa is volt; a Péchy, Bagossy, Csanády, Somodory, Kölcsey, Chermel, Gulácsy, Balku, Fényes, Szodoray, Miskolczy és Kazinczy családok tulajdonában volt. A 20. század elején a Fráter és a Bay családoknak voltak itt birtokai.

Az álmosdi csatát Álmosd és Diószeg között 1604. október 15-én a hajdúk vívták Bocskai István vezetésével, és legyőzték a császáriakat. A győzelem azért jelentős, mert évtizedek óta ez volt az első győzelme az 1526 után három részre szakadt és leigázott magyarságnak. A török uralom elől menekülő parasztok, valamint a szabadságra vágyó, Habsburgok által uralt Királyi Magyarországon élő jobbágyok közül is sokan csatlakoztak Bocskaihoz. A faragott kőtömbökből álló, csatajeleneteket ábrázoló emlékmű Győrfi Lajos szobrász alkotása, 1996-ban avatták fel. (Bocskai István 1605–1606 között Magyarország és Erdély fejedelme, az osztrákok ellen vívott szabadságharc vezére, testamentumában Erdély függetlenségének fenntartására intette utódait.)

Álmosd Debrecentől mintegy 35 km-re délkeletre terül el. Ugyane vonatkozó tartozik Létavértes kisváros a szabadidőközpontjaival, pihenésre alkalmas parkjaival. A nagykereki Bocskai-kastély ma ugyancsak múzeum. Mozgatható makettasztala leköti a gyermeklátogatók érdeklődését.

Azt már tanárként teszem hozzá e kirándulás élményzárataként, hogy azért is érdemes ilyen helyekre kirándulásokat tenni, mert egyre másra azt tapasztalhatjuk, hogy a diákok szépen megtanulják ugyan, hogy pl. Kölcsey Ferenc született Szödemeteren, Ady Endre Erdmindszenten – de fogalmuk sincs, hol vannak, vagy léteznek-e egyáltalán ezek a helyek a térképen...

Bence Erika

Azt jól tudjuk, hogy Szödemeter, 1790. augusztus 8., Szatmárcseke 1823. január 22., illetve ugyanitt: 1838. augusztus 23. Ezek azok a dátumok és helyszínek, amelyeket Kölcsey Ferenc életéhez kapcsolunk: születésének, elhalálzásának, valamint a Hymnus létrejöttének helye és időpontja. De Álmosdról nem okvetlenül a Kölcsey-opus jut valamennyiünknek eszébe, ha egyáltalán bármilyen ismeretet vagy tudást előhív maga a név.

A bihari kirándulás tervéhez magunk is némi – most már nevetségesnek tűnő – képtelnyt fűztünk; alapvetően a városi látványosság (ez esetben Debrecen vagy Nyíregyháza jelenthette volna) élményéhez szoktunk, a kistérségi, falusi turizmus, a regionális nevezetességek iránti fogékonyságunk még nem alakult ki. Pedig nagy tévedésben vagyunk. Felemelő élményeket, érdekességeket, szép emlékeket, új felismeréseket, honismereti tájékozottságunk gazdagodását nyújtják számunkra ezek a kirándulások. Egyszerűen szólva: jól érezhetjük magunkat egy ilyen úton.

1812 és 1815 között Álmosdon élt és alkotott Kölcsey Ferenc. Mintegy húsz költeménye keletkezett itt – első, még Kazinczy Ferenc esztéta líraeszménye hatása alatt keletkezett, érzékeny-borongós-világfájdalmas költészetének darabjai. Köztük azért kis remek is.

A Kölcsey Ferenc életét és munkásságát bemutató állandó tárlat 1968-ban nyílt meg a család egykori lakóházában. A népi klasszicista

Érmellék – Ottomány

Erdmindszent, Ady szülőháza

Sztárocskák-párocskák

Sztárok esetében sosem tudni, hogy egy kapcsolat épp milyen mélységű, sokszor még a nagyon jó barátságok is szerelmi viszonynak tűnhetnek, gyakran egy-egy fellángolás csupán az egész, vagy épp egy jó reklámfogás. Ezt szem előtt tartva, nem biztos, hogy az alábbi szerelmi matekformulák helyt állnak, viszont elgondolkodtatók. Példáknak a Disney-sztárokat vettük.

Zac Efron + Teresa Palmer – Vanessa Hudgens?

Úgy tudni, hogy Zac Efron már nem szomorkodik Vanessa Hudgens után, ugyanis újabb színésznő akadt a tinik bálványának horgára, méghozzá Az átok 2. szőke sztárja, az ausztráliai Teresa Palmer. Állítólag szerelmükhöz nem fér kétség, hiszen kéz a kézben jelentek meg a színésznő legújabb filmjének, a Take me Home premierjén. A szemtanúk szerint a los angelesi bemutatón az álompár egyetlen pillanatra sem hagyta el egymást, így sokan azt a következtetésre jutottak, hogy a High School Musical-trilógia sztárja

elfelejtette filmbeli és valós szerelmét, Vanessa Hudgens. Az ismerősök persze nem hagyják az ilyen eseményeket szó nélkül, a premier egyik vendége boldogan elmesélte, hogy nemcsak együtt voltak, de összelelkezve táncoltak is, és csak a vak nem láthatta, hogy tombolt köztük a szerelem. Időközben Vanessa Hudgens másképp vigasztalódik, saját divatmárkára vágyik. Az idén egy világhírű divatcég arca lett, de úgy látszik, nem elég neki a trendek bemutatása, tervezni vágyik: – Nagyon szeretem a divatot, és a dolgokat a kreatív oldalukról megközelíteni. A divat számomra alkotás, éppen ezért nemcsak bemutatni, de megalkotni is szeretném a ruhákat, kiegészítőket. Számomra remek lehetőség, hogy egy neves divatcég arca lehetek, mert közben láthatom, hogyan zajlik a teljes folyamat, betekintést nyerhetek a munkájukba, a kulisszák mögé – mesélte a sztár. Vanessa természetesen azzal is tisztában van, hogy rengeteget kell még tanulnia ahhoz, hogy igazi divattervező lehessen belőle. Első lépésként papírra veti a saját terveit.

Justin Bieber + Selena Gomez – rajongók?

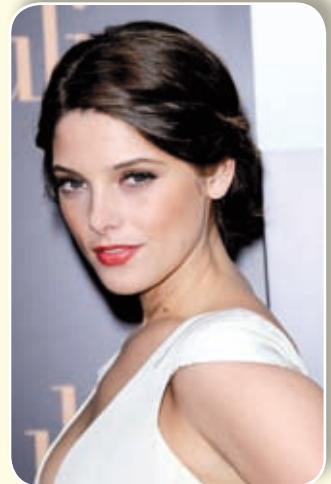
Justin Bieber és Selena Gomez még mindig titkolják a kapcsolatukat, ezért nem hivatalos az

egész. Úgy tudni viszont, hogy a sztárpár egyik hétvégén Kaliforniában próbált elbújni a kíváncsi szemek, kamerák, fényképezőgépek elől, és békésen turbékolni. Nem egyszerű viszont olyan hírességeknek randizni, mint amilyenek Justin és Selena. Nem beszélve arról, hogy néhány rajongó annyira odavan a Bieber fiúért, hogy szívből meggyűlölte Selenát. Így is akadtak szemtanúk, akik szerint a fiatal énekes óvóvédő szeretettel, lovagias rajongással udvarol szíve hölgyének. A pár épp egy mozifilmről jött ki, amikor a paparazzók rájuk rontottak, de Justin rutinosan kezelte az ügyet, és megvédte Miss Gomezt az atrocitásoktól. Egyesek még azt is megfigyelték, hogy a fiú Mickey Mouse-os pólót viselt, bizonyára így akar bevágódni Selena Gomeznál, aki tudvalevőleg Disney-sztár. Úgy látszik, az énekes mégis megfogadta a mestere, Usher szavait és nem a rajongók körében keresi a partnerét. Közben Justin Biebernek más dolgokkal is meg kell birkóznia. Újabban az zavarja, hogy sokan „megcsinált sztár”-nak tartják. Ő elutasítja ezeket a pletykákat, hangsúlyozza, hogy nem a menedzserek találták ki, hanem keményen dolgozik, és ennek köszönheti a sikert. Az viszont tény, hogy sokat köszönhet az internetnek, amely nagyban hozzásegítette őt a világhírnévhez, és a mai napig is fontos tényezője a népszerűsítésének.

Joe Jonas + Ashley Green – Demi Lovato

Újabban Joe Jonast, a Jonas Brothers egyik szépfíúja és Ashley Green szerelmi kapcsolatáról olvasni a médiában. Ehhez a szerelmi történethez azonban egy harmadik személy, Demi Lovato is hozzátartozik, aki három hónapig tartózkodott szanatóriumban, ahol pszichés problémái miatt kezelték. Állítólag Demi már jól van, igaz még jár konzultációkra a pszichológusához, de hamarosan beleveti magát a munkába, többek között a Sony with the Chance, azaz Sony, a sztárjelölt forgatásába. A legnagyobb kihívást azonban az jelenti számára, hogy közös munkák miatt újra kell találkoznia exével, Joe Jonas-szal, sőt annak új kedvesével, Ashley Greene-nel. Demi még a múlt év végén távozott a Jonas Brothers turnéjáról, miután kiborította a szerelme viselkedése.

Nincs bocsánat

A szárnyra kapott pletykákkal ellentétben a Guns N' Roses nem áll össze, nem turnézik az eredeti felállásban, és Axl nem akar bocsánatot kérni Slash-tól. Minden akkor kezdődött, amikor nemrég Slash, Ozzy Osbourne-al való közös turnésorozatról beszélt. Ekkor megemlítette azt is, hogy ő nem állna útjában az Axl Rose-al való újbóli zenélésnek, amennyiben a Guns N' Roses frontembere bocsánatot kérne tőle, akár telefonon keresztül is. Ugyanakkor hozzátette: – Nem hiszem, hogy ez valaha is megtörténhet. Sok mindent kellene megbeszelnünk, persze én nem zárkózok el semmitől – mondta a Guns N' Roses egykori gitárosa. Kijelentésére Axl Rose is reagált, elmondta, hogy az állításokkal ellentétben nincsenek és nem is voltak soha konkrét tervek azzal kapcsolatban, hogy bárki is visszatérne a Guns N' Roses-ba az eredeti tagok közül: – Ezek a tervek megalapozatlanok és bizonyára csak valaki agyszüleményei. Nem áll szándékomban a régi tagokkal koncertezni – szögezte le az énekes. Slash 1996-ban hagyta el végleg a Guns N' Roses-t, és Axl Rose-al azóta nem beszélnek egymással.

Halle Berry új szerepben mutatkozhatott meg. Az amerikai színésznő különleges felkérést kapott a közelmúltban, amelyet rajongói örömeire el is fogadott. A Simpson család című nagy sikerű rajzfilmsorozatban szerepelhetett, persze nem élő személyként, hanem a megrajzolt hasonmásának, a csinos díjátadónak kellett kölcsönöznie a hangját. A történet szerint Halle Berry, illetve az őt megformáló figura Oscar-díjat adott át Bart Simpsonnak a rövidfilmek kategóriájában, aki az ominózus alkotást a papájáról, Homer Simpsonról forgatta. A sztár elmesélte, hogy nagyon élvezte a rajzfilmhez kapcsolódó munkát, mivel teljesen más volt, mint amit eddigi pályafutása során tapasztalt. Ezt a részt egyébként a közelgő Oscar-díj átadás ihlette meg, és az Egyesült Államokban nemrég mutatták be.

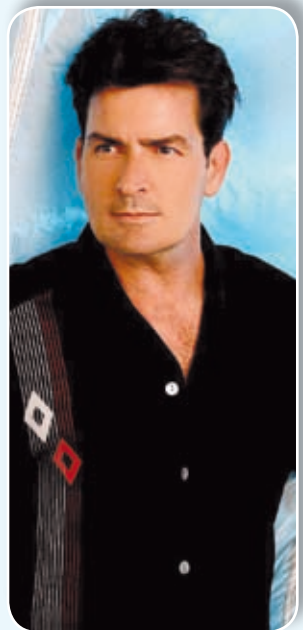
A CSI Miamiból a Tethelybe

Sofia Milos már jó ideje csak Sepizódszereplőként tűnik fel a CSI Miamiban, mégis sokan elcsodálkoztak döntésén: nem értik, hogy a fekete szépség miért cseréli a napsütött Floridát a jóval hűvösebb Svájcra, vagyis a CSI Miamit a Tethely svájci változatára. Állítólag a színésznő döntésében az is közrejátszott, hogy a Miami helyszínelőkben egyre ritkábban jutott szerepekhez, és akkor is csak kisebbekhez, emi-

att mondott igent az európai készítőknek. A rossz nyelvek szerint azonban más is zajlik a háttérben, méghozzá a szci-entológiai egyház hatása. Ez a vallási közösség ugyanis egyre nagyobb szerephez jut Svájcban, és egyes pletykák szerint az egyház vezetői intézték a sztár számára a munkát. A Tethely sajtószóvivője természetesen cáfolta a híresztelést, a szépséges színésznő pedig nem foglalkozik a kritikákkal: – Nem érdekelnek a negatív vélemények, különösen azok nem, amelyek a vallási nézeteimmel foglalkoznak. Számomra a nézők a legfontosabbak, akik többsége már várja, hogy felbukkanjak a sorozatban – mondta a sztár. Sofia Milos április közepén debütál a Tethely nyomozójaként a svájci tévében.

Charlie Sheen béreket fizetne

A Két pasi meg egy kicsi című sorozat egyik főszereplője Charlie Sheen rehabilitációs kezelését folytatja otthonában, ami lecsúsztott életmódjának szomorú következménye. A színész hiányzása miatt a forgatás is szünetel, ez pedig komoly bosszúságot okoz a stáb tagjainak, hiszen ez idő alatt nem kapnak fizetést. Amikor a sztár ezt meghallotta, azonnal bejelentette, hogy vállalja az emberek kieső béérének kifizetését. Pontosabban, ha a sorozat két filmgyártója renanzi a rájuk eső kétszer egyharmad részt, akkor ő kipotolja a hiányzó béreket. A cégek egyelőre annyit mondtak, hogy visszavárják a színészt a forgatásra, így nem tudni, hogy megkapják-e a pénzüket az alkalmazottak. A hírek szerint Charlie Sheen kezelése

jól halad, de várhatóan csak a jövő hónapban indulhat újra a forgatás.

Lehűlés...

-20 °C Az amerikai autók nem indulnak el.

-25 °C A német autókat nem lehet indítani.

A jamaicaiak kihaltak.

-30 °C A hatóságok napirendre tűzik a hontalanok kérdését. A macska a pizsamában alszik.

-35 °C Túl hideg van ahhoz, hogy gondolkozz.

A japán autókat nem lehet elindítani.

-40 °C A svéd autók felmondják a szolgálatot.

-70 °C A pokol is befagyott.

-73 °C A finnek menekítik a Mikulást Lappföldről.

Az oroszok felveszik a füles sapkájukat.

-80 °C Az oroszok nem veszik le a kesztyűjüket még a vodka pohárba öntésekor sem.

-114 °C Az alkohol megfagy. Az oroszok igazán dühösek.

+20 °C A görögök felveszik a pulóverüket (ha megtalálják azt).

+15 °C A jamaicaiak bekapcsolják a fűtést (persze, ha van nekik).

+10 °C Az amerikaiak reszketnek a hidegtől.

Az oroszok a kiskertekben uborkát ültetnek.

+5 °C Már látszik a leheletünk.

Az olasz autók felmondják a szolgálatot.

0 °C Amerikában megfagy a víz. Oroszországban a víz sűrűbb lesz.

-5 °C A francia autók felmondják a szolgálatot.

-15 °C A macska ragaszkodik hozzá, hogy veled aludjon az ágyban. A norvégek előveszik a pulóverüket.

-18 °C Oslóban bekapcsolják a fűtést. Az oroszok a szezon végén utoljára utaznak a dácsára.

-42 °C Európában már nem működik a közlekedés.

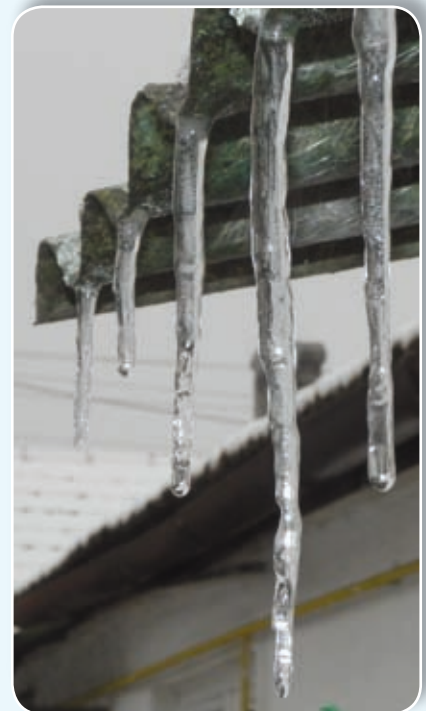
Az oroszok az utcán fagyalatoznak.

-45 °C Vannak még görögök?

-50 °C A szemöldökök megfagynak két pillantás között.

Alaszkában a fürdőszobák kisablakát fürdéskor bezárják.

-60 °C A fehér medvék délebbre vonulnak.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatósi, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje Út 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
 ■ Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Bordás Győző** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
 ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefonon) ■
 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
 ■ Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
 ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
 ■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
 ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■